

**Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky**

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2016

(Materiál vypracovaný v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov)

Bratislava september 2017

Obsah

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2016.....	4
Úvod.....	5
Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2016.....	5
Časť I.....	7
1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2016	7
1.1 Právne podmienky	7
1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania.....	7
1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania.....	8
Systém vysokoškolského vzdelávania	8
Študenti.....	9
Prijímacie konanie na 1. stupeň.....	11
Prijímacie konanie na 2. stupeň	13
Dostupnosť štúdia pre občanov so špecifickými potrebami	13
Vysokoškolská mobilita	14
1.4 Zamestnanci vysokých škôl	15
1.5 Vysokoškolská veda a technika.....	17
Podprogram Vysokoškolská veda a technika	17
Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja	18
Publikačná činnosť	19
1.6 Rozvoj vysokého školstva	24
1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb.....	27
Časť II	30
2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2016.....	30
2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2016 a spôsob ich rozdelenia	30
Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2016	30
Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám	32
Jednotkové dotácie	33
2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2016.....	34
Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2016	34
Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl.....	36
Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti.....	37
Kapitálové výdavky.....	38
Časť III.....	39
3. Záver k správe	39

Zoznam grafov v textovej časti správy

Graf č. 1 Vývoj počtu študentov na vysokých školách	10
Graf č. 2 Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby) – fyzická osoba je za všetky školy zohľadnená len raz, aj keď sa zúčastnila viacerých prijímacích konaní.	12
Graf č. 3 Vývoj populácie 19-ročných, počtu maturantov, počtu zapísaných celkom (fyzické osoby) a zapísaných maturantov (fyzické osoby)	13
Graf č. 4 Vývoj populácie 19-ročných, počtu maturantov, počtu zapísaných celkom (fyzické osoby) a zapísaných maturantov (fyzické osoby) ako percentuálny podiel na počte 19 ročných	13
Graf č. 5 Vývoj priemerných platov zamestnancov verejných vysokých škôl	15
Graf č. 6 Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov vysokých škôl (vrátane štátnych) (minimálny vek, prvý kvartil, medián, tretí kvartil a maximálny vek)	16
Graf č. 7 Zmeny v počte fyzických osôb od 01.01.2016 do 31.12.2016 zamestnaných na vysokej škole (vysokoškolský učiteľ, výskumný/umelecký pracovník) podľa funkcie	17
Graf č. 8a Počet publikácií verejných vysokých škôl registrovaných vo Web of Science ore Colection v rokoch 2012-2016	20
Graf č. 8b Počet publikácií verejných vysokých škôl registrovaných vo Web of Science Core Collection v rokoch 2012-2016	20
Graf č. 9a Priemerný počet citácií na publikáciu verejnej vysokej školy v rokoch 2012-2016 v porovnaní so svetovým priemerom	21
Graf č. 9b Priemerný počet citácií na publikáciu verejnej vysokej školy v rokoch 2012-2016 v porovnaní so svetovým priemerom	21
Graf č. 10 Priemerný citačný ohlas normalizovaný podľa vedného odboru v rokoch 2012-2016 v porovnaní s priemernou svetovou hodnotou (pribl. 1)	22

Tabuľková príloha k správe

Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2016

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v súlade s § 102 ods. 2 písm. c) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) každoročne vypracúva a zverejňuje výročnú správu o stave vysokého školstva. Tento dokument obsahuje výročnú správu o stave vysokého školstva za rok 2016 (ďalej len „správa“).

V úvode správy sú v stručnej forme **zhrnuté najdôležitejšie informácie** o vysokom školstve za rok 2016.

Prvú časť správy tvorí **správa o činnosti** vysokých škôl v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) v roku 2016. Je zameraná na plnenie ich hlavných úloh v oblasti vysokoškolského vzdelávania, v oblasti vysokoškolskej vedy a techniky, v oblasti rozvoja a v oblasti sociálnej podpory študentov. **Druhá časť** je venovaná **hospodáreniu verejných vysokých škôl**. Správa je doplnená podrobnou **tabuľkovou prílohou**.

Správa vychádza z údajov, ktoré vysoké školy uviedli vo svojich výročných správach o činnosti a výročných správach o hospodárení za rok 2016, z výkazníctva vysokých škôl za rok 2016 a ďalej z oficiálnych štatistických údajov a z údajov, ktoré má ministerstvo k dispozícii v rámci svojej koordinačnej činnosti. V správe sa využívajú aj poznatky získané na stretnutiach so Slovenskou rektorskou konferenciou, Radou vysokých škôl a Študentskou radou vysokých škôl.

Správa sa zaoberá najmä vysokými školami v pôsobnosti rezortu ministerstva školstva, teda verejnými vysokými školami a súkromnými vysokými školami, sčasti zahraničnými vysokými školami. Ak to nie je výslovne uvedené, nezaoberá sa vysokými školami v rezortoch obrany, vnútra a zdravotníctva. V ďalšom, ak nie je uvedené inak, vysokou školou sa rozumie verejná vysoká škola alebo súkromná vysoká škola. V časti o hospodárení sa správa zaoberá len verejnými vysokými školami.

Kvôli prehľadnosti sú jednotlivé odseky v ďalšom texte číslované priebežne.

Úvod

Stručný prehľad najdôležitejších informácií o vysokom školstve v roku 2016

(1) V roku 2016¹⁾ bol celkový počet študentov **147 680**, z toho 87 452 žien, nastal **medziročný pokles počtu študentov** vysokých škôl o **10 979 (6,92 %)**, z toho **9 014** na verejných vysokých školách a **1 965** na súkromných vysokých školách. Počet študentov iného štátneho občianstva sa pritom medziročne zvýšil o 7,42 % (celkom o **714** študentov). Najviac študentov verejných vysokých škôl v prvých dvoch stupňoch študovalo v spoločenských vedách, náukách a službách (44,45 %). Podiel žien na celkovom počte vysokoškolských študentov v roku 2016 dosiahol 59,22 % v prípade doktorandského štúdia 47,53 %. Podiel žien študentiek na súkromných vysokých školách bol 63,65 %.

(2) V priebehu roka 2016 **riadne skončilo vysokoškolské štúdium** na verejných a súkromných vysokých školách **52 245** študentov, z toho 32 979 žien, čo predstavuje medziročný pokles o 7,92 % (4 492 absolventov). Pod tento stav sa podpísal najmä pokles absolventov externej formy štúdia o **2 601**, pričom v dennej forme sa počet absolventov znížil o **1 891**.

(3) O štúdium na vysokej škole v prvom stupni a v spojenom prvom a druhom stupni sa uchádzalo **41 544 uchádzačov – občanov SR**, čo je opäť nižší počet ako v predchádzajúcich rokoch a oproti minulému roku pokles o 4 053 uchádzačov. Títo uchádzači na štúdium podali spolu s cudzincami **77 340 prihlášok**, čo je najnižší počet za ostatné roky. Z úspešných uchádzačov sa na štúdium zapísalo **35 377**, z toho 32 512 osôb štátnej príslušnosti SR a 2 865 cudzincov.

(4) Priemerný plat zamestnanca verejnej vysokej školy v roku 2016 bol 1 135,40 €, čo je o 6,89 % viac ako v roku 2015. Priemerný plat vysokoškolského učiteľa verejnej vysokej školy v roku 2016 bol 1 436,96 €, čo je o 7,35 % viac ako v roku 2015. V roku 2016 bol priemerný plat profesora verejnej vysokej školy 2 130,44 €, čo predstavuje nárast o 8,37 %.

(5) Veková štruktúra profesorov a docentov vysokých škôl sa medziročne významne nezmenila. Medián veku vysokoškolského učiteľa vo funkcii profesora bol 62 rokov.

(6) **Podpora vysokoškolskej vedy a techniky** v rámci finančných prostriedkov vyčlenených na vysoké školstvo v kapitole ministerstva v roku 2016 predstavovala **144 625 389 €**.

(7) **V schválenom rozpočte na rok 2016** bola na vysokoškolské vzdelávanie a vedu, sociálnu podporu študentov vysokých škôl v kapitole ministerstva vyčlenená suma **462 032 666 €**. Tento objem bol v programe 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov rozpočtovým opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 12/2016 navýšený o 20 000 000 €. **Z takto zvýšeného objemu finančných prostriedkov bola pre vysoké školy vyčlenená suma 471 235 920 €**.

(8) Verejné vysoké školy hospodária podľa rozpočtu výnosov a nákladov. **Celkové náklady** (vrátane odvodov a dane z príjmu) verejných vysokých škôl v roku 2016 **v hlavnej činnosti** predstavovali **702 747 118 €** a **celkové výnosy** verejných vysokých škôl v roku 2016 **v hlavnej činnosti** boli **720 545 240 €**.

(9) V roku 2016 skončilo s **kladným výsledkom hospodárenia** (hlavná a podnikateľská činnosť spolu) svoje hospodárenie **18 verejných vysokých škôl**. Hospodársky výsledok verejných vysokých škôl za rok 2016 v hlavnej činnosti bol zisk vo výške **17 798 122 €** a v podnikateľskej činnosti bol zisk v objeme **2 627 085 €**. Celkový hospodársky výsledok bol **zisk v objeme 20 425 207 €**.

¹⁾ Počtom študentov v roku 2016 rozumieme počet študentov v akademickom roku 2016/2017 k 31.10.2016.

(10) Správa a jej tabuľková príloha aj v tomto roku poskytuje ďalšie podrobné informácie o stave vysokého školstva v SR za rok 2016.

Časť I

1. Správa o činnosti vysokých škôl v roku 2016

(11) Prvá časť správy sa zameriava na hlavné činnosti vysokých škôl v roku 2016 a podmienky, za ktorých tieto činnosti vykonávajú.

1.1 Právne podmienky

(12) V roku 2016 nadobudli účinnosť dve technické novely zákona o vysokých školách vyplývajúce z úpravy prípravy profesionálnych vojakov na štátnych vojenských vysokých školách a z novej právnej úpravy v oblasti uznávania odborných kvalifikácií, ktorá zjednotila postupy uznávania dokladov o vzdelaní do jednej právnej úpravy, čo viedlo k vypusteniu viacerých súvisiacich ustanovení zo zákona o vysokých školách ako aj k zrušeniu vyhlášky ministerstva o postupe pri uznávaní dokladov o vzdelávaní.

(13) V roku 2016 v rámci vykonávacích predpisov boli vydané:

- opatrenie MŠVVaŠ SR oznámené pod č. 241/2016 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma maximálneho ročného školného na akademický rok 2017/2018 pre študijné programy v externej forme štúdia uskutočňované na verejných vysokých školách a na štátnych vysokých školách.
- vyhláška MŠVVaŠ SR č. 18/2016 Z. z., ktorou sa mení vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 233/2011, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

(14) V prípade opatrenia ide o každoročnú aktualizáciu maximálnych súm ročného školného v externej forme štúdia, novela vyhlášky reagovala na zmeny v autorskom zákone, z čoho vyplynula potreba zmien vo vzoroch licenčných zmlúv.

1.2 Poskytovatelia vysokoškolského vzdelávania

(14) V roku 2016 poskytovalo vysokoškolské vzdelávanie dvadsať verejných vysokých škôl, tri štátne vysoké školy a dvanásť súkromných vysokých škôl.

(15) Okrem nich oprávnenie na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania na území SR malo aj sedem zahraničných vysokých škôl, z toho štyri vysoké školy so sídlom v Českej republike, jedna so sídlom v Nemeckej spolkovej republike (Hochschule Fresenius gGmbH), jedna so sídlom vo Francúzskej republike (INSTITUT SUPÉRIEUR SPÉCIALISÉ DE LA MODE - MOD'SPÉ Paris) a pribudla nová zahraničná vysoká škola Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach so sídlom v Poľskej republike, ktorej bolo 24. októbra 2016 udelené oprávnenie na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania na území SR.

(16) Zo štyroch zahraničných vysokých škôl so sídlom v Českej republike, jedna vysoká škola (Univerzita Palackého v Olomouci) svoje aktivity v SR pozastavila od roku 2011 a ďalšie dve vysoké školy ukončili svoju činnosť (Vysoká škola hotelová v Praze 8, spol. s. r. o. k 2. februáru 2016 a Bankovní institut vysoká škola, a. s. k 30. júnu 2016).

(17) Dňa 12. októbra 2016 schválila vláda SR svojim uznesením č. 471 na návrh Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR zmenu názvu súkromnej vysokej školy Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom na Vysoká škola DTI.

(18) Na konci roka 2016 v Slovenskej republike pôsobilo dvadsaťdva univerzitných vysokých škôl, jedenásť vysokých škôl, ktoré nie sú začlenené medzi univerzitné vysoké školy ani medzi odborné vysoké školy a dve odborné vysoké školy. Uvedené údaje sú vrátane štátnych vysokých škôl.

1.3 Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania

Systém vysokoškolského vzdelávania

(19) V roku 2016 bolo možné získať vysokoškolské vzdelanie v niektorom z jeho troch stupňov v 371 študijných odboroch. Prvý stupeň vysokoškolského vzdelávania bolo možné študovať v 178 študijných odboroch, druhý stupeň taktiež v 178 študijných odboroch, tretí stupeň vysokoškolského vzdelávania v 326 študijných odboroch. Študijné odbory sú rozčlenené do 9 skupín: výchova a vzdelávanie (10 odborov), humanitné vedy a umenie (45), sociálne, ekonomické a právne vedy (57), prírodné vedy (62), konštruovanie, technológie, výroba a komunikácie (67), poľnohospodárske a veterinárske vedy (39), zdravotníctvo (47), služby (22) a informatické vedy, matematika a informačné a komunikačné technológie (22).

(20) V prípade sústavy študijných odborov SR bolo rozhodnuté o 8 podaných návrhoch na zmenu sústavy, pričom rozhodnutie bolo pozitívne v prípade 6 žiadostí o zmenu opisu študijného odboru (študijné odbory: ľudské zdroje a personálny manažment, medzinárodné právo, ochrana osôb a majetku, bezpečnostné verejno-správne služby, dopravné stroje a zariadenia, sociológia) a v prípade jednej žiadosti na pridanie nového študijného odboru do sústavy (študijný odbor sedimentológia). V prípade jednej žiadosti o zmenu opisu študijného odboru (právo) bolo rozhodnutie negatívne. V prípade dvoch študijných odborov (teória politiky a hutníctvo kovov) nadobudli 1. januára 2016 účinnosť rozhodnutia, ktorými sa študijné odbory zrušili.

(21) V roku 2016 minister školstva, vedy, výskumu a športu SR rozhodol na základe vyjadrenia Akreditačnej komisie o 524 právach vysokých škôl o spôsobilosti vysokej školy na jednotlivé činnosti podľa zákona o vysokých školách. Išlo o žiadosti predložené mimo komplexných akreditácií činností vysokých škôl. Sumárne počty jednotlivých typov rozhodnutí sú nasledujúce:

Typ rozhodnutia	Študijné programy				Habilitačné a inauguračné konanie	Spolu
	I. stupeň	II. stupeň	spojeného I+II stupňa	III. stupeň		
Priznanie práva (nové aj opätovné priznania)	147	108	0	63	20	338
Pozastavenie práva	2	2	0	5	0	9
Obnovenie práva	14	22	4	32	7	79
Odňatie práva	14	19	0	19	15	67
Zamietnutie žiadosti	17	10	2	2	0	31
Spolu	194	161	6	121	42	524

Tabuľka č. 1 - Počet vydaných rozhodnutí o akreditácii činností vysokých škôl mimo komplexnej akreditácie

(22) V zmysle ustanovení zákona bolo vysokým školám v roku 2016 pozastavených 1334 platností priznaných práv. Išlo o práva priznané na základe žiadostí podaných do 31.12.2012, v prípade ktorých je umožnené, aby na nich zapísaní študenti mohli doštudovať za podmienok, za ktorých boli prijatí na štúdium (ide o kratšie štandardné dĺžky štúdia podľa predchádzajúcich predpisov). Práva sa vysokým školám, ktorých komplexné akreditácie ich činností boli ukončené v roku 2015, pozastavili k 1. septembru nasledujúcemu po skončení komplexnej akreditácie, teda k 1. septembru 2016.

(23) V roku 2016 sa skončila komplexná akreditácia činností na piatich vysokých školách (z čoho jedna bola verejná vysoká škola, dve štátne vysoké školy a dve súkromné vysoké školy). V rámci komplexných akreditácií minister rozhodol o žiadostiach vysokých škôl o akreditáciu študijných programov, a o právach vysokých škôl uskutočňovať habilitačné konania a konania na vymenúvanie profesorov, a to nasledovne:

Typ rozhodnutia	Študijné programy				Habilitačné a inauguračné konanie	Spolu
	I. stupeň	II. stupeň	spojeného I+II stupňa	III. stupeň		
Priznanie práva (nové aj opätovné priznania)	63	47	2	37	7	156
Pozastavenie práva	1	4	1	1	2	9
Odňatie práva (pre nepožiadanie o akreditáciu)	0	0	0	0	0	0
Zamietnutie žiadosti	2	4	0	6	0	12
Spolu	66	55	3	44	9	177

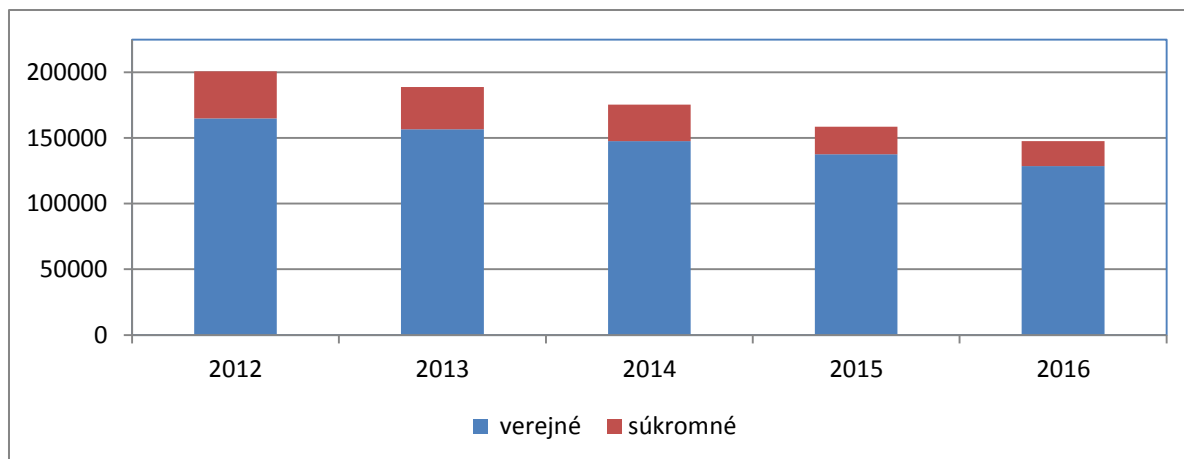
Tabuľka č. 2 - Počet vydaných rozhodnutí o akreditácii činností vysokých škôl v komplexných akreditáciách

(24) V rámci rozhodovania o priznaniach práv vysokým školám bolo v dvoch prípadoch rozhodnuté o dvoch žiadostiach o akreditáciu spoločného študijného programu, pričom v jednom prípade išlo o rozhodovanie o žiadosti, ku ktorej sa vyjadrila Akreditačná komisia a v jednom prípade išlo o rozhodnutie o žiadosti podanej na ministerstvo (sú zahrnuté do počtov v tabuľke č. 1). V oboch prípadoch ide o spoluprácu slovenských vysokých škôl so zahraničnými vysokými školami.

Študenti

(25) Medziročne bolo zaznamenané **zníženie** počtu študentov na vysokých školách na **147 680 študentov** (pokles o **10 979** študentov, t. j. o 6,92 %). Verejné vysoké školy zaznamenali medziročný pokles počtu študentov o **9 014**, na súkromných vysokých školách počet študentov klesol o **1 965** študentov. Podiel študentov na súkromných vysokých školách tak medziročne klesol na **12,92 %**, čím ich podiel medziročne poklesol o 0,35 percentuálneho bodu.

(26) Podiel žien na celkovom počte študentov vysokých škôl dosiahol v roku 2016 hodnotu 59,22 % (medziročný nárast o 0,04 percentuálneho bodu). V prípade verejných vysokých škôl to bolo 58,56 % a na súkromných školách 63,65 %. Z hľadiska formy štúdia mali ženy najvýraznejšie zastúpenie v rámci externého štúdia na prvom a druhom stupni, kde ich podiel dosiahol 64,75 %. Najvyšší podiel žien bol na TvU Trnava, kde bolo v roku 2016 viac ako osemdesiat percent (81,21 %) študentov ženského pohlavia.

Graf č. 1 Vývoj počtu študentov na vysokých školách

(27) Klesajúca tendencia počtu študentov vysokých škôl sa prejavuje aj v oblasti výrazného znižovania počtu novoprijatých študentov na súkromné vysoké školy. Maximálny počet novoprijatých študentov na súkromné vysoké školy bol dosiahnutý v roku 2008 (11 840), v roku 2016 bolo prijatých 2 691 (pokles oproti roku 2015 o 6,04 %). V prípade verejných vysokých škôl bol maximálny počet novoprijatých v roku 2006 (57 319), v roku 2016 bolo 26 492 novoprijatých (pokles oproti roku 2015 o 7,09 %).

(28) Z hľadiska formy štúdia pokračoval **pokles podielu študentov v externej forme**, keď ich podiel na celkovom počte študentov **v roku 2016 poklesol na 22,72 %** (v roku 2015 to bolo **23,48 %**).

(29) **Počet doktorandov** v dennej aj externej forme štúdia na verejných aj súkromných vysokých školách medziročne **poklesol o 797 študentov (o 10,03 %)**. V dennej forme štúdia bol medziročný pokles o 462 doktorandov (o 10,21 %), v externej forme bol zaznamenaný pokles o 335 študentov (o 9,79 %). Na verejných vysokých školách bol počet študujúcich v doktorandskom štúdiu v porovnaní s predchádzajúcim rokom nižší o 675 (medziročný pokles o 9,08 %), na súkromných vysokých školách sa ich počet znížil o 122. Podiel doktorandov na celkovom počte študentov predstavoval 4,84 %. Najvyšší medziročný **pokles** o 182 doktorandov bol zaznamenaný na UK Bratislava, za ktorou nasledovala STU Bratislava s medziročným poklesom o 140 doktorandov.

(30) **Počet cudzincov** študujúcich v SR medziročne **vzrástol o 714 študentov**, ich podiel na celkovom počte študentov sa zvýšil takmer o jeden percentuálny bod (na 7,00 %). Ženy boli medzi zahraničnými študentmi zastúpené 57,48 % podielom, pričom v prípade súkromných vysokých škôl ich podiel v rámci zahraničných študentov dosiahol 73,04 %.

(31) Z pohľadu štatistickej klasifikácie odborov vzdelania **55,79 % zo všetkých študentov študovalo spoločenské vedy, náuky a služby**. Rovnako aj v prípade doktorandského štúdia je najviac doktorandov v spoločenských vedách a náukách (40,44 % doktorandov). V rámci súkromných vysokých škôl v spoločenských vedách, náukách a službách bolo 68,70 % študentov. V takmer všetkých skupinách odborov mali medzi študentmi ženy vyššie zastúpenie ako muži. Výnimku predstavovali iba technické vedy, náuky a služby (25,09 %) a vojenské a bezpečnostné vedy a náuky (27,33 %). Najvýraznejšiu prevahu mali v prípade zdravotníckych odborov (73,97 %).

(32) V rámci spoločenských vied a náuk na prvých dvoch stupňoch denného vysokoškolského štúdia na verejných VŠ najväčší podiel tvoria študenti ekonomických vied (32,95 %; v prípade externého štúdia dosiahol podiel 31,60 %). Na súkromných vysokých školách

v rámci spoločenských vied a náuk na prvých dvoch stupňoch denného štúdia tvorili najväčší podiel rovnako ekonomické vedy (41,72 %), avšak v prípade externého štúdia dominovali študijné programy zo skupiny spoločenských a behaviorálnych vied (43,83 %; konkrétne študijné programy zamerané na sociálnu prácu, ktorých podiel na celkovom počte externých študentov I. a II. stupňa vysokoškolského štúdia na súkromných vysokých školách predstavoval 33,53 %).

(33) Na **siedmich verejných vysokých školách študovalo viac ako polovica (54,25 %) študentov**, pričom viac ako štvrtina (25,20 %) všetkých študentov študovala na dvoch vysokých školách (UK Bratislava a STU Bratislava). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov vysokej školy mali AU Banská Bystrica (10,38 %), VŠVU Bratislava (8,07 %) a UK Bratislava (7,91 %). Najmenší podiel doktorandov z počtu študentov z verejných vysokých škôl mala TUAD Trenčín (1,15 %). Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov zo súkromných vysokých škôl mala PEVŠ Bratislava (5,74 %). Najväčší podiel študentov cudzincov mala HUAJA Banská Štiavnica (52,00 %, z 25 študentov).

(34) Z hľadiska veku **necelé dve tretiny (62,32 %) študentov v dennej forme štúdia** v prvých dvoch stupňoch vysokoškolského vzdelávania bolo vo veku **do 22 rokov** (vrátane). V prípade externej formy štúdia viac ako polovica (59,33 %) študentov na prvých dvoch stupňoch bola starších ako 27 rokov (vrátane). Takmer dve tretiny (65,82 %) doktorandov v dennej forme štúdia mali vek do 27 rokov (vrátane), v externej forme štúdia boli viac ako tri štvrtiny doktorandov vo veku nad 29 rokov.

(35) V priebehu roka 2016 **riadne skončilo** vysokoškolské štúdium (prvý až tretí stupeň) **52 245 študentov** (medziročný pokles o 4 492 absolventov), z nich 31 786 (60,84 %) v spoločenských vedách, náukách a službách. V rámci technických vied a náuk skončilo štúdium spolu 9 583 študentov (18,34 %). Absolventi doktorandského štúdia tvorili 3,31 % z počtu absolventov.

(36) V roku 2016 bolo do centrálného registra záverečných, rigorózných a habilitačných prác, zaslaných celkom 55 865 záverečných prác v prvom, druhom a treťom stupni vysokoškolského vzdelávania (z toho bolo 26 589 bakalárskych prác, 27 460 diplomových prác a 1 816 dizertačných prác). Z nich bolo viac ako 91,00% v slovenskom jazyku, 3,62% v anglickom jazyku, 3,34% v českom jazyku, 1,24% v maďarskom jazyku, 0,44% v nemeckom jazyku a 0,35% v inom jazyku. Rozdiel v počte zaslaných záverečných prác do centrálného registra záverečných prác a počtom absolventov sú najmä neobhájené práce, resp. preloženie termínu obhajoby.

(37) Podrobnejšie údaje sú uvedené **v tabuľkách č. 1 až 5.**

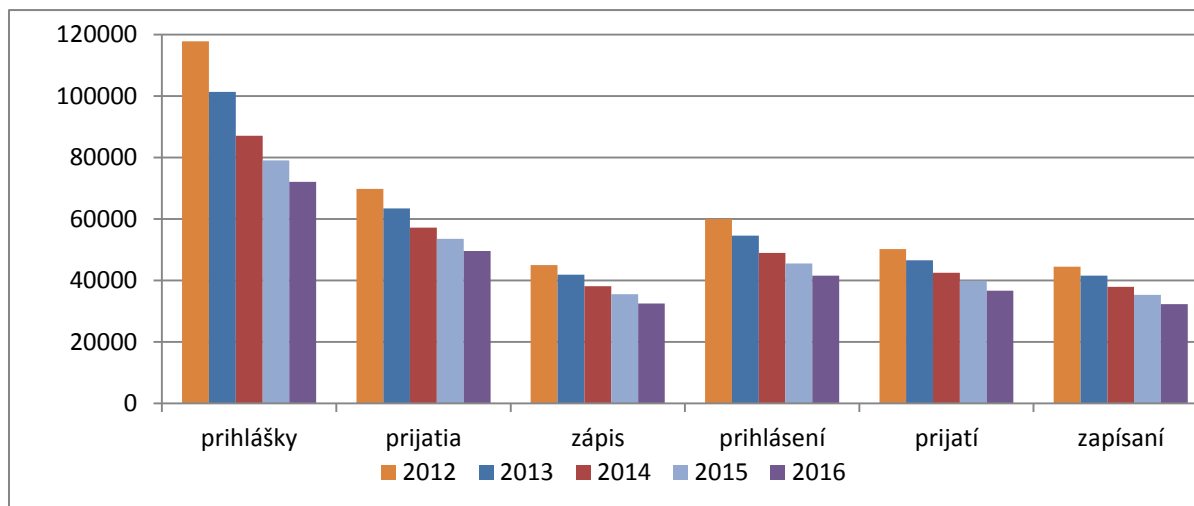
(38) Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR bolo v evidencii uchádzačov o zamestnanie v decembri 2016 z verejných a súkromných vysokých škôl **3 776 uchádzačov - absolventov vysokých škôl²⁾**, z ktorých bolo **3 062 absolventov druhého, 711 absolventov prvého** a traja absolventi tretieho stupňa. Z celkového počtu evidovaných absolventov verejných a súkromných vysokých škôl bolo 5,80 % v evidencii viac ako dvanásť mesiacov. Najviac absolventov bolo v evidencii sedem až deväť mesiacov (58,00 %).

Prijímacie konanie na 1. stupeň

(39) V ostatných rokoch klesá počet uchádzačov o štúdium na vysokých školách (v prvom stupni vysokoškolského vzdelávania, resp. v študijných programoch spojeného prvého

²⁾ Za absolventa - uchádzača o zamestnanie sa považujú len absolventi z dennej formy štúdia a len do veku 25 rokov. Absolvent mohol ukončiť štúdium aj v predchádzajúcom roku.

a druhého stupňa). V roku 2016 bolo podaných 72 156 (v prípade žien 43 231) prihlášok³⁾, čo je o 6 958 prihlášok menej ako v predchádzajúcom roku. **Počet uchádzajúcich sa o štúdium klesol na 41 544 občanov SR** (v prípade žien na 23 430). Kým počet 19-ročných klesol medzi rokmi 2006 – 2016 o 28,94 %, počet uchádzačov (občanov SR) o vysokoškolské štúdium za toto obdobie klesol o 50,84 %.

Graf č. 2 Vývoj počtu prihlášok, prijatí a zápisov, prihlásených (fyzické osoby), prijatých (fyzické osoby) a zapísaných (fyzické osoby) – fyzická osoba je za všetky školy zohľadnená len raz, aj keď sa zúčastnila viacerých prijímacích konaní.

(40) V roku 2016 sa na každých 100 prijatých uchádzačov nezapísalo na štúdium dvanásť uchádzačov. Celkovo bolo **prijatých na štúdium 36 682 uchádzačov a zapísalo sa 32 302 uchádzačov** (fyzických osôb). Najviac, 23 281 uchádzačov, podalo prihlášku na štúdium spoločenských vied, náuk a služieb, z nich 88,55 % bolo na štúdium prijatých a zapísalo sa 17 377 uchádzačov, čo je 84,29 % z prijatých na študijné programy patriace do tejto skupiny študijných odborov. V prípade žien bolo na štúdium prijatých 20 416 uchádzačiek a zapísalo sa 17 994 uchádzačiek (fyzických osôb). Najviac 15 233 uchádzačiek, podalo prihlášku na štúdium spoločenských vied, náuk a služieb, z nich 88,79 % bolo na štúdium prijatých a zapísalo sa 11 436 uchádzačiek, čo je 84,55 % z prijatých na študijné programy patriace do tejto skupiny študijných odborov.

(41) Najväčšia skupina uchádzačov o vysokoškolské štúdium mala **menej ako 20 rokov (vrátane)** (62,61 %, v prípade **dennej formy štúdia 73,47 % z uchádzačov**). Maturujúci v roku 2016 tvorili z uchádzačov 56,92 % (v dennej forme štúdia 67,01 %; v externej forme 10,15 %).

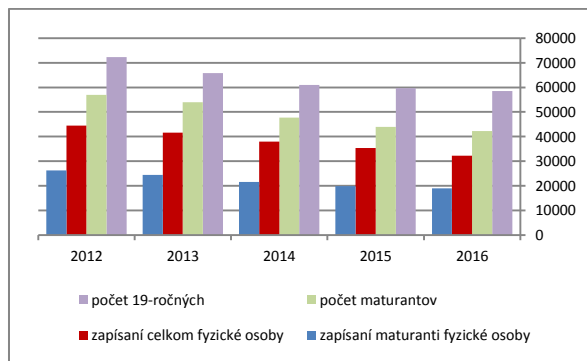
(42) Podľa štatistických údajov v školskom roku 2015/2016 absolvovalo strednú školu s maturitou 42 291 žiakov (z toho 21 794 žien). O štúdium na vysokej škole SR sa z nich uchádzalo 56,02 % všetkých absolventov (z absolventiek 63,35 %). Na štúdium na vysokej škole SR sa zapísalo 44,95 % maturantov zo školského roka 2015/2016 (v prípade žien 51,00 % maturantiek).

(43) Z hľadiska medzinárodných porovnávaní sa ako štandardný parameter uvádza podiel novoprijatých študentov na populácii 19-ročných. Pri **počte 19-ročných 58 544**⁴⁾ v roku **2016**

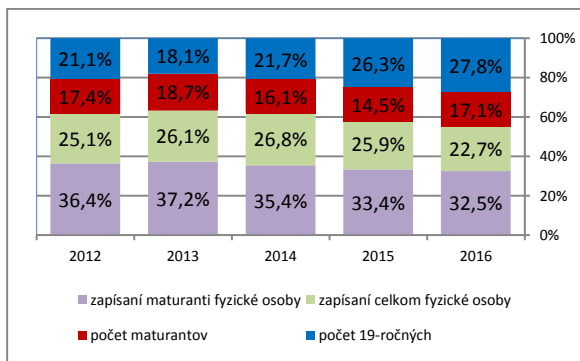
³⁾ Sú započítaní len občania SR. V počte sú aj prihlášky na štátne vysoké školy.

⁴⁾ Vekové zloženie obyvateľstva Slovenskej republiky v roku 2016, <http://datacube.statistics.sk/TM1WebSK/>, k 31.12. 2016

dosiahol tento parameter pri počte novoprijatých **29 819**⁵⁾ hodnotu **50,93 %** (v roku 2015 bola hodnota 53,74 %, čo je pokles o 2,81 percentuálneho bodu). Z celkového počtu populácie 19-ročných 58 544 v roku 2016 bolo na štúdium prijatých na dennú aj externú formu štúdia spolu 11 610 študentov, zapísalo sa 10 478 študentov (17,90 % 19-ročných). Na dennú formu štúdia bolo prijatých 11 402 a zapísaných 10 280 uchádzačov vo veku 19 rokov.

Graf č. 3 Vývoj populácie 19-ročných, počtu maturantov, počtu zapísaných celkom (fyzické osoby) a zapísaných maturantov (fyzické osoby).

Graf č. 4 Vývoj populácie 19-ročných, počtu maturantov, počtu zapísaných celkom (fyzické osoby) a zapísaných maturantov (fyzické osoby) ako percentuálny podiel na počte 19-ročných.

Prijímacie konanie na 2. stupeň⁴⁾

(44) V roku 2016 bolo podaných **20 814 prihlášok** na štúdium na vysokej škole⁶⁾ v študijných programoch **druhého stupňa v dennej forme** a 6 455 v externej forme štúdia, čo predstavuje o 3 259 podaných prihlášok menej ako v roku 2015, z toho o 1 169 menej na dennú formu a o 2 090 menej na externú formu. O štúdium sa uchádzalo **24 187 občanov SR, prijatých bolo 22 966 uchádzačov (94,95 %)** a na štúdium sa **zapísalo 21 066 uchádzačov (91,73 % z prijatých)**. Ženy podali 12 637 prihlášok na štúdium na vysokej škole⁷⁾ v študijných programoch druhého stupňa v dennej forme a 4 293 v externej forme štúdia. O štúdium sa uchádzalo 14 804 občanok SR, prijatých bolo 14 112 (95,33 %) a na štúdium sa zapísalo 12 876 uchádzačiek (91,24 % z prijatých).

(45) Štyri pätiny (80,70 %) prihlášok podali absolventi bakalárskeho štúdia na tej istej vysokej škole. Najmenší podiel prihlášok absolventov bakalárskeho štúdia z inej vysokej školy mala UJS Komárno (6 %).

(46) 87,68 % z uchádzačov o štúdium v druhom stupni získalo vysokoškolské vzdelanie v prvom stupni v roku 2016. Z hľadiska zápisu na štúdium druhého stupňa predstavovali **absolventi z roku 2016 z celkového počtu zapísaných 89,00 %**.

(47) Podrobnejšie údaje sú uvedené **v tabuľkách č. 6 až 9**.

Dostupnosť štúdia pre občanov so špecifickými potrebami

(48) V roku 2016 pokračovala vo svojej činnosti Rada ministra školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky na podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami ako konzultačný orgán, v ktorej sú zastúpení predstavitelia akademickej obce, neziskového sektora a ministerstva. V roku 2016 sa zabezpečili pre koordinátorov vysokých škôl vzdelávacie aktivity prostredníctvom podporných centier na UK Bratislava a TU Košice,

⁵⁾ Separát štatistickej ročenky školstva SR 2016, počet novoprijatých k 31.10.2016 na verejných, súkromných a štátnych vysokých školách v SR, I. stupeň a spojený I. a II. stupeň štúdia dennej aj externej formy štúdia (občania SR).

⁶⁾ Sú započítaní len občania SR. V počte sú aj prihlášky na štátne vysoké školy.

podarilo sa zorganizovať národný seminár pre koordinátorov, s cieľom umožnenia vzájomnej výmeny skúseností v podpore študentov so špecifickými potrebami a vykonalo sa základné zmapovanie úrovne podpory študentov so špecifickými potrebami na vysokých školách.

(49) Kým v roku 2015 sa verejným vysokým školám rozpísala suma 550 tis. € podľa počtu študentov so špecifickými potrebami, v roku 2016 sa na zabezpečenie podporných služieb študentov so špecifickými potrebami rozpísala suma 700 tis. €. V rozpise sa zohľadnili jednotlivé špecifické potreby, ktoré boli začlenené do niekoľkých kategórií zohľadňujúc predpokladanú finančnú náročnosť zabezpečenia podpornej služby (od 325 € v prípade chronicky chorých študentov po 5 400 € v prípade nepočujúcich a nedoslýchavých študentov).

Vysokoškolská mobilita

(50) Všetky verejné vysoké školy sa vo **Výzve 2015** (ďalej len „výzva“) na predkladanie žiadostí zapojili do akcie Vzdelávacia mobilita jednotlivcov v rámci programu Erasmus+. V rámci výzvy mohli vysoké školy požiadať buď o 16 mesačný, alebo 24 mesačný projekt vždy so začiatkom od 1.6. roku výzvy. Väčšina (29 z 33) vysokých škôl (verejných i súkromných) si zvolila 24 mesačné projekty, to znamená, že účastníkov mohla vyslať v oprávnenom období až do 31.5.2017. Keďže výzvy sú vyhlasované každý rok a školy sa do nich zapájajú, dochádza vždy k prelínaniu oprávneného obdobia projektov z dvoch výziev. Vysoké školy sa ale prednostne snažia vyčerpať finančné prostriedky zo „staršej“ výzvy. Z tohto dôvodu vychádzajú štatistiky v rámci programu Erasmus+ z údajov z oprávneného obdobia projektov a nie z údajov z akademického roku. Z projektov z výzvy vycestovalo prostredníctvom tohto programu 2 529 študentov na študijný pobyt v priemernej dĺžke 4,90 mesiacov a 1 296 študentov na pracovnú stáž do podnikov v priemernej dĺžke 3,06 mesiaca. Spolu vycestovalo 3 825 študentov. Najviac študentov vyslala UK Bratislava (713).

(51) Priemerný mesačný grant študenta na štúdium bol 412 € a na stáž 505 €. V rámci programu Erasmus+ sú granty do jednotlivých skupín krajín od roku 2014 fixné.⁷ Najviac študentov vycestovalo na štúdium do Českej republiky (463), do Nemecka (288) a Španielska (223). Najviac študentov vycestovalo na stáž do Českej republiky (553), do Španielska (136) a do Rakúska (85).

(52) V rámci projektov z výzvy vycestovalo prostredníctvom programu Erasmus+ 1 574 pracovníkov vysokých škôl za účelom výučby alebo školenia.

(53) V roku 2016 vycestovalo prostredníctvom Národného štipendijného programu 15 študentov s trvalým pobytom v SR, 44 doktorandov a 3 uchádzači získali samostatný cestovný grant. Naopak, na študijný pobyt v SR prišlo 14 študentov zo zahraničia, 34 doktorandov a 136 vysokoškolských učiteľov, výskumných alebo umeleckých pracovníkov. Priemerná dĺžka pobytu bola u vyslaných študentov 4,6 mesiacov, u doktorandov 5 mesiacov. V prípade študentov bola priemerná mesačná výška poskytnutého štipendia 794 €, v prípade doktorandov 1105 €. V prípade prijatých študentov v roku 2016 bola priemerná dĺžka ich pobytu na Slovensku 5,5 mesiaca, v prípade doktorandov 4 mesiace a v prípade vysokoškolských učiteľov 4,5 mesiaca. V priemere bolo prichádzajúcim štipendistom poskytnuté štipendium v mesačnej výške 350 € pre študentov, 580 € pre doktorandov a 910 € pre vysokoškolských učiteľov.

(54) V roku 2016 pokračovala podpora účasti študentov na medzinárodných študentských súťažiach formou refundácie časti cestovných nákladov spojených s ich účasťou. Na rok 2016 bola vyčlenená suma 20 000 €. Vzhľadom na záujem škôl bola táto dotácia navýšená

⁷ Rozdelenie krajín podľa výšky životných nákladov a im príslušné granty sa dajú nájsť na:

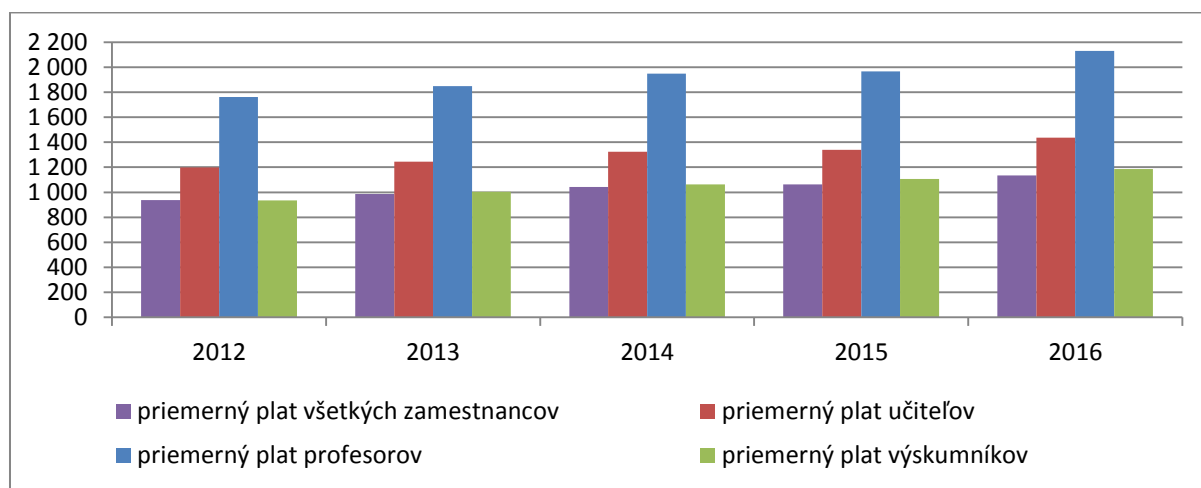
http://erasmusplus.sk/ako_ziskat_grant/prirucky/Sadzby%20grantov%20pre%20V%C5%A0%20zamestnancov%20a%20C5%A1tudentov%20v%20programe%20ERASMUS.pdf

o ďalších cca 15 000 €. Možnosť refundácie využili UK Bratislava, TU Zvolen, UPJŠ Košice, PU v Prešove, ŽU v Žiline, TU Košice a STU Bratislava. Študenti tak mali zjednodušený prístup k medzinárodným súťažiam napr. v oblasti práva, stavebníctva, matematiky, ale aj technických vied (napr. preteky študentských formúl).

1.4 Zamestnanci vysokých škôl

(55) Priemerný evidenčný prepočítaný **počet zamestnancov verejných vysokých škôl** v roku 2016 bol **20 882,10 (medziročný pokles o 2,26 %, t. j. pokles o 483 osôb)**. V tom vysokoškolskí učitelia tvoria 46,47 %, výskumní pracovníci 7,05 % a ostatní zamestnanci (administratíva, prevádzka, a pod.) tvoria 46,48 % zamestnancov.

(56) **Priemerný plat zamestnanca** verejnej vysokej školy v roku **2016** bol **1 135,40 €**, čo predstavuje medziročný **nárast o 6,89 %**. Priemerné platy zamestnancov verejných vysokých škôl v roku **2016** sú v rozpätí od 950,10 € na EU Bratislava do 1 264,80 € na TU Košice. Priemerný plat v národnom hospodárstve v roku 2016 bol 912 €, ⁸⁾ medziročný nárast o 3,28 %.

Graf č. 5 Vývoj priemerných plátov zamestnancov verejných vysokých škôl

(57) **Priemerný plat učiteľa** verejnej vysokej školy v roku **2016** bol **1 436,96 €**, čo predstavuje medziročný nárast **o 7,35 %**. **Priemerný plat profesorov** na verejných vysokých školách v roku **2016** bol **2 130,44 €** (nárast o 8,37 %). **Priemerný plat docentov** v roku **2016** bol **1 617,90 €** (nárast o 7,01 %). Priemerný plat profesorov v pomere k priemernému platu vysokoškolských učiteľov bol na úrovni 1,48 násobku. Pomer priemerného platu vysokoškolského učiteľa k priemernému platu zamestnanca verejných vysokých škôl bol na úrovni 1,27 násobku.

(58) **Priemerný plat výskumných pracovníkov** ⁹⁾ na verejných vysokých školách dosiahol v roku **2016** výšku **1 185,40 €**. V porovnaní s priemerným platom z roku 2015 ide **o 7,28 % nárast**.

(59) **Priemerný plat neučiteľských pracovníkov** ¹⁰⁾ na verejných vysokých školách dosiahol v roku **2016** výšku **826,30 €**. V porovnaní s priemerným platom z roku 2015 ide **o 6,03 % nárast**.

⁸⁾ Zdroj: Štatistický úrad SR

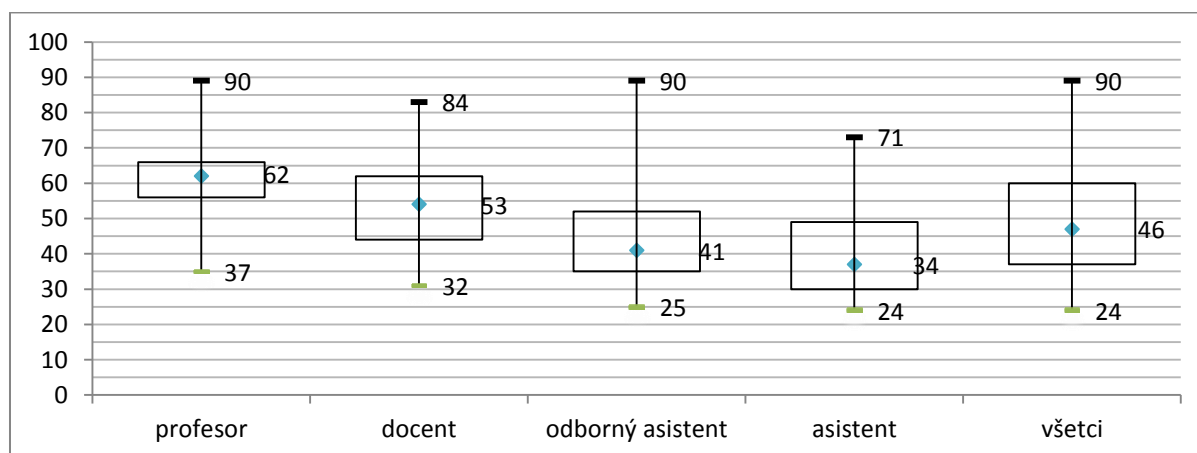
⁹⁾ V rámci vykazovania sa v kategórii výskumných pracovníkov uvádzajú aj zamestnanci bez vysokoškolského vzdelania, ktorí sa podieľajú na výskumnej činnosti, resp. pri nej asistujú.

¹⁰⁾ V rámci vykazovania neučiteľských pracovníkov sa uvádzajú zamestnanci, ktorí sa nepodieľajú na pedagogickej a výskumnej činnosti.

(60) V roku 2016 prezident SR vymenoval na základe návrhov verejných vysokých škôl a súkromných vysokých škôl **56 profesorov**, z toho 13 žien. Priemerný vek vymenovaných profesorov sa mierne zvýšil na 52,55 rokov (v roku 2015 to bolo 51,54 rokov). Najstarší vymenovaný profesor bol vo veku 67 rokov, najmladší vymenovaný profesor bol vo veku 39 rokov. Najviac profesorov (17) bolo vymenovaných v skupine konštruovanie, technológie, výroba a komunikácie (z toho napr. dvaja v odbore energetika), 13 profesorov bolo vymenovaných v skupine sociálne, ekonomické a právne vedy (z toho napr. traja profesori z odboru masmediálne štúdiá), deväť profesorov bolo vymenovaných v skupine zdravotníctvo (z toho osem v lekárskejších vedách) a osem profesorov bolo vymenovaných v skupine prírodné vedy (z toho napr. traja v odbore fyzika). Najviac vymenovaných profesorov bolo navrhnutých z UK Bratislava (19), STU Bratislava (9), TU Košice (5).

(61) Podľa údajov z registra zamestnancov vysokých škôl k 31.12.2016 najstarší vysokoškolský učiteľ vo funkcii profesora mal na vysokých školách (vrátane štátnych) vek 90 rokov, najmladší 37 rokov. Menej ako 56 rokov má štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora, **medián veku bol 62 rokov** a štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii profesora mala vek viac ako 66 rokov.¹¹⁾

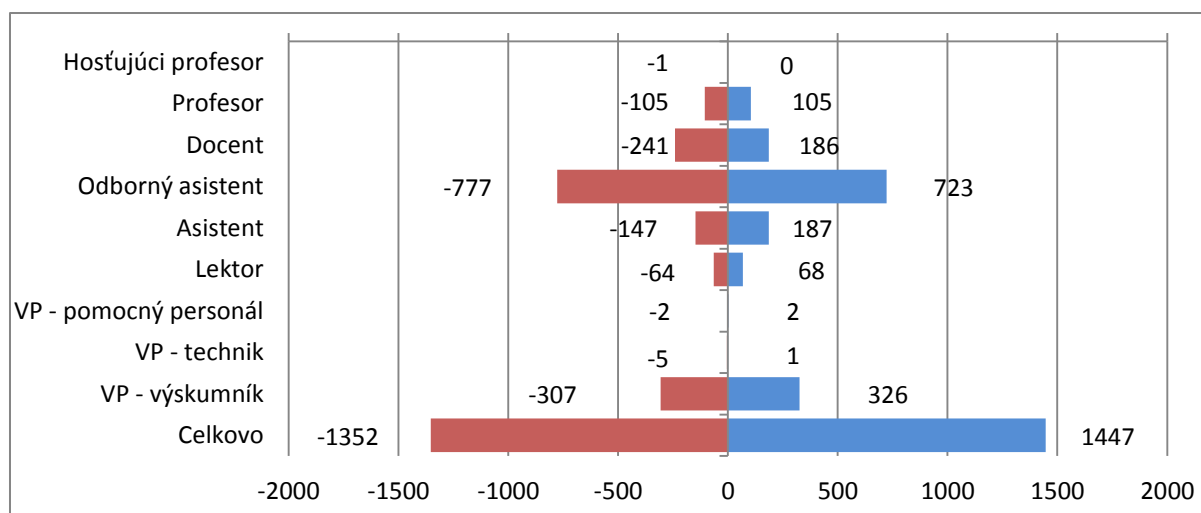
(62) Vek vysokoškolských učiteľov vo **funkcii docent** bol od 32 do 84 rokov. Štvrtina vysokoškolských učiteľov vo funkcii docenta má vek do 44 rokov, **medián veku bol 53 rokov** a štvrtina mala viac ako 62 rokov.

Graf č. 6 Veková štruktúra vysokoškolských učiteľov vysokých škôl (vrátane štátnych)
(minimálny vek, prvý kvartil, medián, tretí kvartil a maximálny vek), zdroj: Register zamestnancov vysokých škôl

(63) Podľa stavu k 31.12. počet fyzických osôb zamestnaných na vysokých školách (vrátane štátnych) ako vysokoškolský učiteľ alebo výskumný/umelecký pracovník medziročne zaznamenal mierny pokles (vrátane počtu zamestnancov mimo pracovného pomeru, pričom sa nezohľadňuje výška úväzku). V rámci zamestnancov v pracovnom pomere v roku 2016 nebol zaznamenaný významný nárast v prípade vysokoškolských učiteľov v žiadnej funkcii. K najväčšiemu poklesu v rámci zamestnancov v pracovnom pomere došlo v prípade docentov, kde sa počet fyzických osôb v tejto funkcii znížil medziročne o 55 osôb (úbytok 241, prírastok 186) a odborných asistentov, kde sa počet fyzických osôb v tejto funkcii znížil medziročne o 54 osôb (úbytok 777, prírastok 723).

¹¹⁾ Nezohľadňuje sa výška úväzku príslušného vysokoškolského učiteľa.

Graf č. 7 Zmeny v počte fyzických osôb od 01.01.2016 do 31.12.2016 zamestnaných na vysokej škole (vysokoškolský učiteľ, výskumný/umelecký pracovník) podľa funkcie, zdroj: Register zamestnancov vysokých škôl¹²⁾

(64) Prezident Slovenskej republiky vymenoval v roku 2016 dvoch rektorov verejných vysokých škôl a dvoch rektorov súkromných vysokých škôl.

(65) Slovenská komisia pre vedecké hodnosti (ďalej len „SKVH“), poradný orgán ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR na rozhodovanie o otázkach týkajúcich sa udeľovania najvyššej vedeckej hodnosti doktora vied „DrSc.“, prerokovala v roku 2016 celkovo 15 návrhov na obhajobu vedeckej hodnosti doktora vied (čo je o jeden menej ako v predchádzajúcom roku). Z návrhov, ktoré SKVH odporučila na obhajobu, bolo v roku 2016 vedeckými radami vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied na Slovensku udelených 13 vedeckých hodností doktora vied „DrSc.“.

(66) Podrobnejšie údaje týkajúce sa zamestnancov vysokých škôl sú v **tabuľkách č. 10 a 11**.

1.5 Vysokoškolská veda a technika

(67) Vysoké školy získali v roku 2016 finančné prostriedky na uskutočňovanie výskumu a vývoja zo štátneho rozpočtu takmer výlučne prostredníctvom kapitoly ministerstva. Získavali ich ako inštitucionálnu formu podpory výskumu a vývoja v rámci rozpočtového programu 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl a tiež ako účelovú formu podpory na základe súťaže s ostatnými subjektmi zaoberajúcimi sa výskumom a vývojom z Agentúry na podporu výskumu a vývoja.

Podprogram Vysokoškolská veda a technika

(68) V rámci podprogramu 077 12 – Vysokoškolská veda a technika bola v roku 2016 ministerstvom podporovaná oblasť:

- prevádzky a rozvoja infraštruktúry pre výskum a vývoj,
- základného výskumu prostredníctvom vnútorného grantového systému VEGA,
- aplikovaného výskumu pre rezort školstva prostredníctvom vnútorného grantového systému KEGA.

¹²⁾ Údaje zohľadňujú aj zamestnancov štátnych vysokých škôl. V prípade, že fyzická osoba zmenila funkciu (napr. z docenta na profesora) je táto zmena zohľadnená ako pokles počtu docentov, nárast počtu profesorov, ale v celkovej zmene sa nezohľadní (osoba zo systému neodišla). Zohľadňuje sa stav k 31.12., pracovné pomery/dohody, ktoré netrvali k tomuto dátumu sa nezohľadňujú.

(69) Na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj bolo z dotácie pre verejné vysoké školy v roku 2016 **vyčlenených 144 625 389 €**, t.j. rozpočet **vyšší o 9 261 746 €** ako bol v roku 2015. Spôsob rozpisu finančných prostriedkov je uvedený v časti 2.1.

(70) Na podporu projektov základného výskumu prostredníctvom **VEGA** bolo v roku 2016 na verejné vysoké školy **rozpísaných 9 379 117 €¹³⁾** (uvedená suma je bez dotácie na Medzinárodné laserové centrum), čo je o 14 705 € viac ako v roku 2015. Výber a hodnotenie projektov uskutočnilo trinásť komisií zložených z odborníkov z vysokých škôl a z pracovísk Slovenskej akadémie vied.

(71) V rámci verejných vysokých škôl **na jeden projekt VEGA** bolo v priemere vynaložených **7 408 €**, čo je o 5 € viac ako v predchádzajúcom roku a počet financovaných projektov VEGA sa oproti roku 2015 zvýšil o jeden projekt.

(72) Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci VEGA je **v tabuľke č. 12a**. Údaje o počte riešených projektov a výška finančných prostriedkov poskytnutých na ich riešenie podľa jednotlivých odborných komisií VEGA sú uvedené **v tabuľke č. 12b**.

(73) Na podporu projektov v oblasti výskumu pre rezort školstva prostredníctvom **KEGA** bolo v roku 2016 **rozpísaných 2 500 000 €¹³⁾**, čo je rovnako ako v roku 2015. V roku 2016 bolo prostredníctvom KEGA finančne podporených 393 projektov (150 nových projektov so začiatkom riešenia v roku 2016 a 243 projektov pokračujúcich v riešení). V roku 2016 bolo o 26 viac riešených projektov KEGA ako v roku 2015. Výber a hodnotenie projektov KEGA zabezpečovali štyri komisie zložené z odborníkov z vysokých škôl. Prehľad o úspešnosti jednotlivých vysokých škôl v rámci KEGA je uvedený **v tabuľke č. 13**.

Aktivity verejných vysokých škôl v rámci štátnych programov a projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja

(74) Verejné vysoké školy sa v roku 2016 nepodieľali na riešení projektov zo **štátnych programov výskumu a vývoja**, keďže riešenie projektov z predchádzajúcich rokov už bolo dokončené a nové projekty neboli schválené.

(75) Agentúra na podporu výskumu a vývoja (ďalej len „APVV“) poskytla v rámci podpory projektov financovaných na verejných vysokých školách z prostriedkov **APVV** spolu **14 744 636 €¹³⁾** (v roku 2015 to bolo 13 544 807 €, čo predstavuje nárast o 8,86 %). Podiel verejných vysokých škôl na celkovom objeme finančných prostriedkov poskytnutých na podporu projektov APVV predstavuje 53,93 %. V porovnaní s rokom 2015 ide o mierny pokles (o 0,31 percentuálneho bodu).

(76) Pozícia sektora verejných vysokých škôl v rámci sektorov výskumu a vývoja pri získavaní účelovej podpory výskumu a vývoja prostredníctvom APVV zostala v roku 2016 dominantná. V roku 2016 bola vyhlásená všeobecná výzva APVV. Podporené projekty z tejto grantovej schémy budú financované od 1. júla 2017. V roku 2016 boli zároveň poskytované finančné prostriedky na pokračujúce projekty z predchádzajúcich rokov v grantových schémach všeobecnej výzvy, mobilné projekty a projekty na dofinancovanie 7. Rámcového programu (7RP).

(77) Úspešnosť jednotlivých verejných vysokých škôl v získavaní podpory na riešenie úloh výskumu a vývoja priamo z APVV je uvedená **v tabuľke č. 14a**. Porovnanie úspešnosti jednotlivých sektorov výskumu a vývoja na získavaní podpory od APVV v roku 2016 sa nachádza **v tabuľke č. 14b**.

¹³⁾ Ide o rozpis dotácií bez zohľadnenia neskorších vratiek (v prípade predčasne ukončeného projektu, zrušenia projektu, nedočerpania finančnej dotácie sa zvyšné finančné prostriedky počas roka vracajú ministerstvu).

Publikačná činnosť

(78) Vysoké školy už niekoľko rokov evidujú svoje publikačné a umelecké výstupy v centrálnych registroch evidencie publikačnej činnosti a umeleckej činnosti vedených ministerstvom (CREPČ, CREUČ). Za vykazované obdobie roku 2016 bolo vysokými školami zaregistrovaných **49 994 publikačných výstupov vo všetkých kategóriách¹⁴⁾**, čo je menej o 2 339 výstupov ako v roku 2015 a **4 509 umeleckých výstupov** v kategóriách Z**, Y** a X**, čo je o 1 412 viac ako v roku 2015¹⁵⁾.

(79) Bez zohľadnenia typu, rozsahu, či kvality publikácie, v rámci verejných vysokých škôl najväčší počet publikačných výstupov pripadajúci na prepočítaný počet zamestnancov (vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov) bol rovnako ako v predchádzajúcom roku zaregistrovaný na PU Prešov (6,127 publikačných výstupov na zamestnanca vo funkcii vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), TvU Trnava (5,692 publikačných výstupov na zamestnanca vo funkcii vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), najmenší na UVLF Košice (2,964 publikačných výstupov na zamestnanca vo funkcii vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka); bez zohľadnenia AU Banská Bystrica, VŠMU Bratislava a VŠVU Bratislava ako vysokých škôl orientovaných najmä na umelecký výkon).

(80) V prípade monografií najviac publikačných výstupov na prepočítaný počet zamestnancov za rok 2016 zaregistrovala KU Ružomberok (0,172 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka) a UKF Nitra (0,137 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), najmenej UVLF Košice (0,016 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka; bez zohľadnenia umelecky orientovaných vysokých škôl).

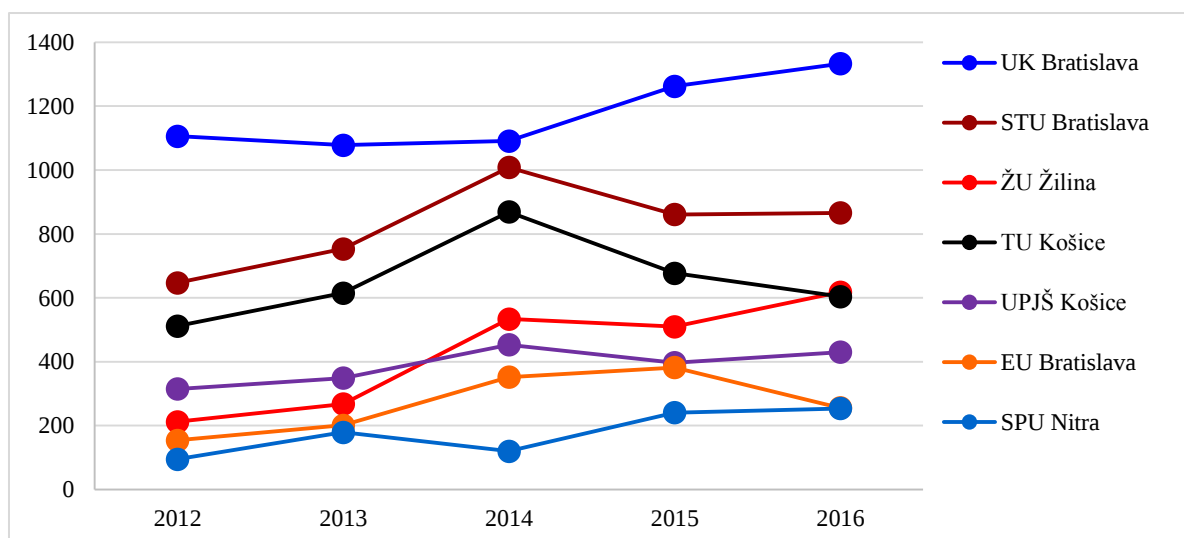
(81) V prípade vedeckých prác a odborných článkov v karentovaných časopisoch najviac publikačných výstupov na prepočítaný počet zamestnancov za rok 2016 zaregistrovala UPJŠ Košice (0,586 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka) a UK Bratislava (0,406 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka), najmenej EU Bratislava (0,057 publikačných výstupov na vysokoškolského učiteľa a výskumného pracovníka; bez zohľadnenia umelecky orientovaných vysokých škôl).

(82) Najväčší podiel 20,43 % na celkovom počte registrovaných publikačných výstupov má UK Bratislava a STU Bratislava 10,22 %. UK Bratislava má aj najväčší podiel 35,86 % na počte registrovaných vedeckých prácach a odborných článkoch v karentovaných časopisoch. Spolu s UPJŠ Košice zaregistrovali viac ako polovicu publikačných výstupov typu vedecká práca alebo odborný článok v karentovanom časopise za rok 2016. Najväčší podiel na celkovom počte monografií má UK Bratislava 11,47% (v roku 2015 to bolo 12,07%), TU Košice 9,22%, PU Prešov 8,44% a UKF Nitra 8,32 %.

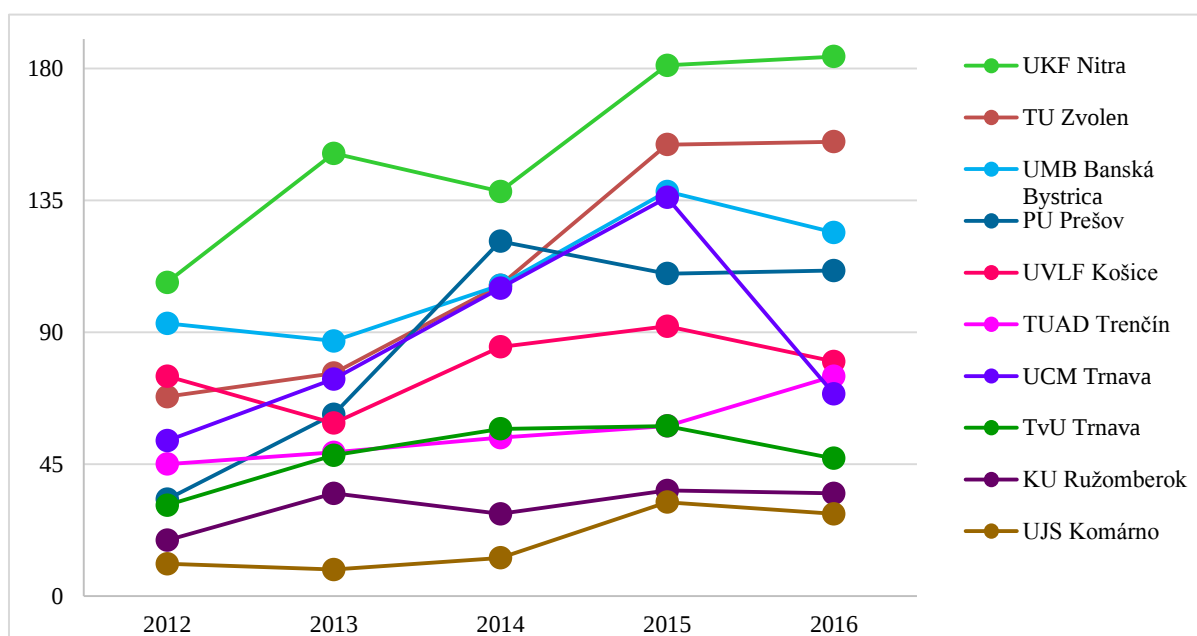
(83) **V grafe č. 8a a 8b** sú uvedené počty publikácií verejných vysokých škôl za roky 2012 až 2016, ktoré sú registrované v databáze Web of Science Core Collection. Z dôvodu prehľadnosti sú vysoké školy rozdelené do dvoch skupín podľa počtu vytvorených publikácií.

¹⁴⁾ Údaje podľa CREPČ ku dňu 28.6.2017. Záznamy v centrálnom registri sú priebežne kontrolované a môže dôjsť k ich preradeniu, vyradeniu a pod., ak nesplnia podmienky na registráciu. Registrujú sa aj záznamy doktorandov. Údaje nie sú kompletne, chýbajú údaje za niektoré súkromné vysoké školy. Údaje CREUČ sú podľa stavu k 13.6.2017.

¹⁵⁾ Ide o predbežný údaj CREUČ. Vložené záznamy sú predmetom posúdenia, a tak môže dôjsť k ich vyradeniu z evidencie, či k preradeniu. V údajoch za rok 2016 zatiaľ nie je ukončená obsahová verifikácia. Údaje o umeleckých výkonoch za roky 2013 a 2014 sú konečné, prešli verifikačným procesom. Údaje o umeleckých výkonoch za rok 2015 už boli predmetom obsahovej verifikácie, vysoké školy však majú ešte možnosť rozporovať navrhnuté zmeny zaradenia.

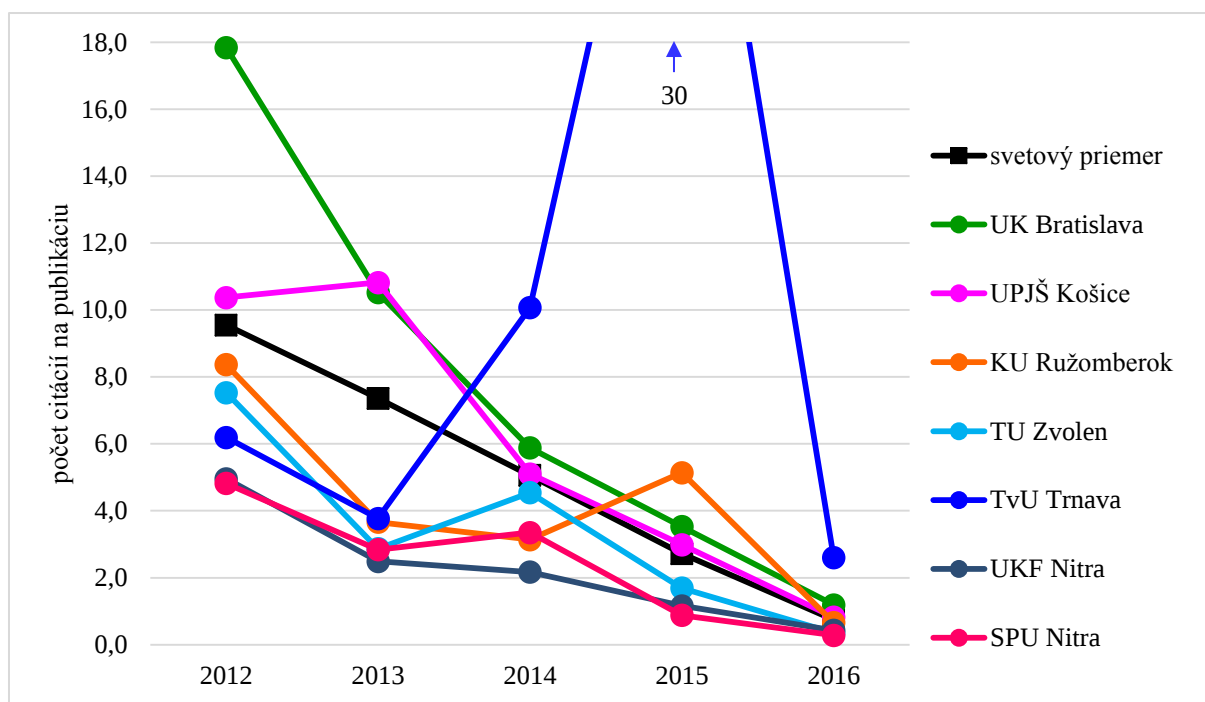

Graf č. 8a Počet publikácií verejných vysokých škôl registrovaných vo Web of Science Core Collection v rokoch 2012-2016, zdroj: WoS

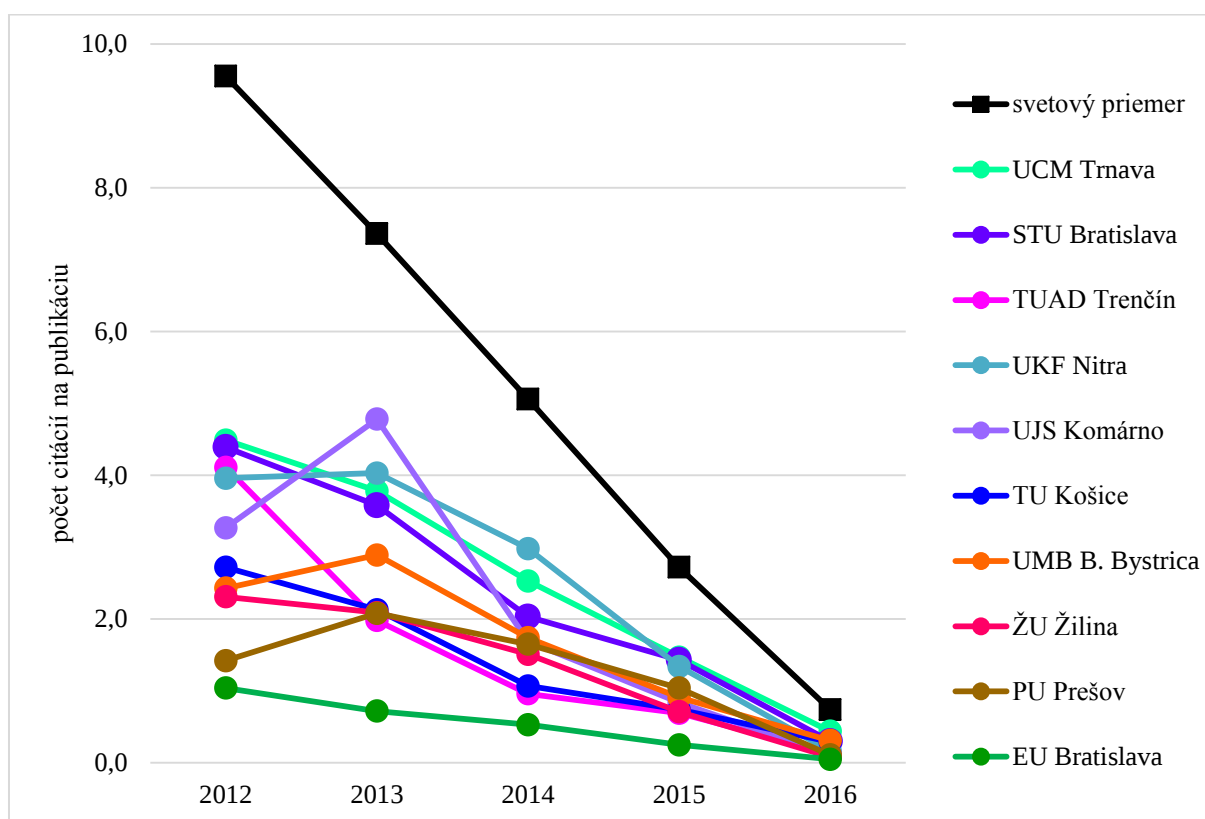

Graf č. 8b Počet publikácií verejných vysokých škôl registrovaných vo Web of Science Core Collection v rokoch 2012-2016, zdroj: WoS

(84) V grafe č. 9a a 9b je uvedený priemerný počet citácií na publikáciu verejnej vysokej školy v období 2012-2016 a svetový priemer. Za ostatných päť rokov len dve verejné vysoké školy majú súvislo priemerný počet citácií na publikáciu nad svetovým priemerom (UK Bratislava a UPJŠ Košice). Extrémne vysoká hodnota (30) v prípade TvU Trnava je spôsobená najmä vysokým počtom citácií na medzinárodné štúdie Global Burden Diseases. Z dôvodu prehľadnosti sú vysoké školy rozdelené do dvoch skupín podľa počtu citácií na publikáciu.

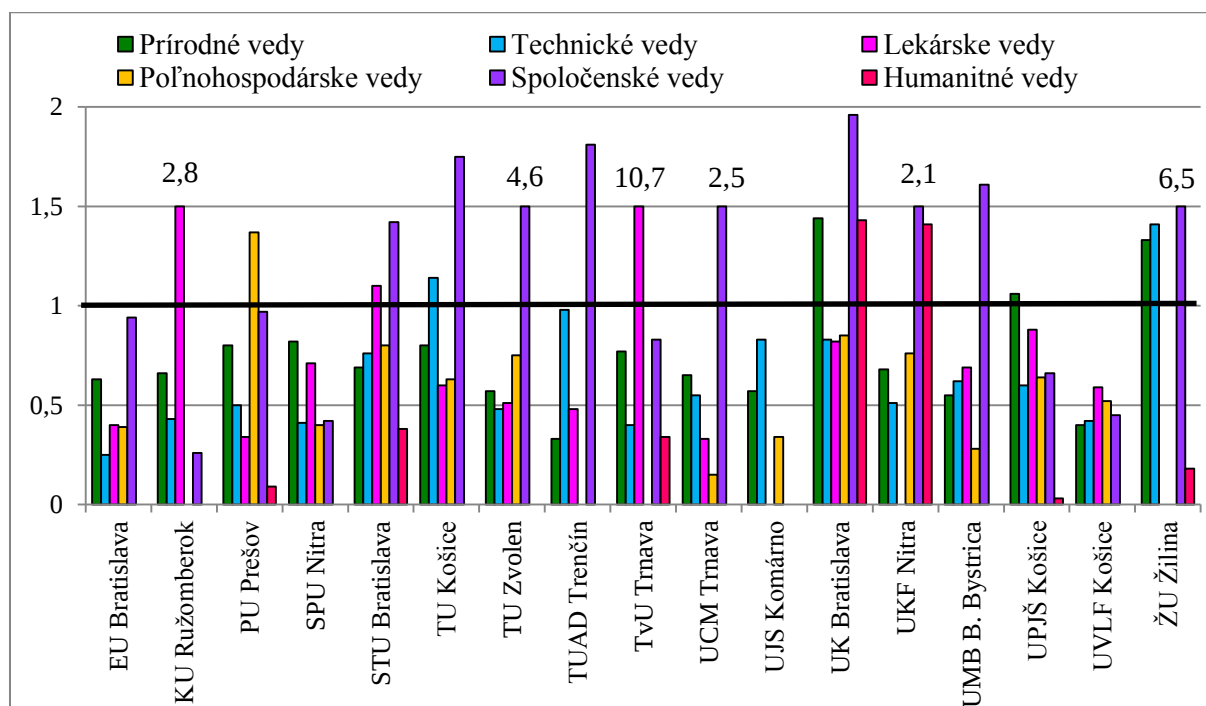

Graf č. 9a Priemerný počet citácií na publikáciu verejnej vysokej školy v rokoch 2012-2016 v porovnaní so svetovým priemerom, zdroj: WoS

Graf č. 9b Priemerný počet citácií na publikáciu verejnej vysokej školy v rokoch 2012-2016 v porovnaní so svetovým priemerom, zdroj: WoS

(85) V grafe č. 10 sú uvedené priemerné hodnoty citačného ohlasu normalizovaného podľa vedného odboru (ďalej normalizovaný citačný ohlas)¹⁶⁾ za roky 2012-2016 (členenie podľa kategórií odborov Veda a technika manuálu z Frascati)¹⁷⁾ v porovnaní so svetovým priemerným normalizovaným citačným ohlasom, ktorý má hodnotu približne 1.

Graf č. 10 Priemerný citačný ohlas normalizovaný podľa vedného odboru v rokoch 2012-2016 v porovnaní s priemernou svetovou hodnotou (pribl. 1), zdroj: WoS

(86) Všetky uvedené verejné vysoké školy publikujú v časopisoch zameraných na **prírodovedné** disciplíny. Z nich vynikajú nad svetový priemer normalizovaného citačného ohlasu UK Bratislava a UPJŠ Košice v podskupine *Fyzikálne vedy* vďaka zapojeniu do medzinárodnej spolupráce v rámci ATLAS a ALICE collaboration. Články sú publikované v prestížnych časopisoch zaradených v danom vednom odbore do prvého kvartilu (napr. Physics Letters B, Physical Review Letters). Spolu 71 publikácií UK Bratislava a 17 publikácií UPJŠ Košice v prírodných vedách sú často citované a podľa Essential Science Indicators (ESI) uvedené ako highly cited papers¹⁸⁾. Priemerná citovanosť týchto publikácií 60 % až nad 80 % a počet citácií na publikáciu sú nad svetovými priermi. Citovanosťou asi 30 % a pomerne vysokým počtom publikácií (914) sa vyznačuje aj ŽU Žilina. Hodnotu priemerného normalizovaného citačného ohlasu nad svetovým priemerom dosiahla vo viacerých podskupinách tohto vedného odboru, najvýraznejšie v podskupine *Chemické*

¹⁶⁾ Citačný ohlas normalizovaný na základe kategorizácie časopisov podľa vedných disciplín/vedných odborov. Je v ňom zohľadnený typ publikácie (článok, prehľadová práca, konferenčný príspevok), rok publikovania a vedný odbor. I napriek normalizácii (vyjadrenej pomerom voči celosvetovému ohlasu pre daný vedný odbor, typ publikácie a rok) v prípade súboru s malým počtom publikácií hodnota normalizovaného citačného ohlasu môže byť významne ovplyvnená nízkym počtom alebo aj len jednou publikáciou v súbore, ktorá získala veľmi vysoký počet citácií. Z tohto dôvodu sú v grafe uvedené priemerné hodnoty normalizovaného citačného ohlasu v prípadoch, keď vysoká škola disponuje dostatočne vysokým počtom publikácií.

¹⁷⁾ Dostupné na: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page1.

¹⁸⁾ Highly cited papers sú publikácie typu článok, prehľadová práca, konferenčný príspevok a poznámka, ktoré vo svojej vednej disciplíne (podľa klasifikácie Essential Science Indicators) dosiahli za posledných 10 rokov taký počet publikácií, ktorý ich zaraďuje do horného 1 % najčastejšie citovaných prác na svete v danej vednej disciplíne.

vedy a Vedy o Zemi a environmentálne vedy. Vysokým počtom publikácií disponujú aj STU Bratislava (asi 1500) a TU Košice (asi 2500); z nich sú niektoré zaradené ako tzv. highly cited papers.

(87) Najviac vedeckých publikácií **v technických vedách** v období rokov 2012 – 2016 mali STU Bratislava (2503), TU Košice (2091) a ŽU Žilina (1284). U všetkých troch univerzít prevažovali publikácie z podskupiny elektrotechnika (44% ŽU Žilina, 41 % STU Bratislava, 39 % TU Košice). Zo všetkých 12 podskupín odboru technických vied TU Košice iba v troch a ŽU Žilina v štyroch nedosiahli priemernú svetovú hodnotu normalizovaného citačného ohlasu. To však neovplyvnilo celkovú hodnotu tohto ukazovateľa, ktorý je v prípade oboch vysokých škôl nad svetovým priemerom. ŽU Žilina dosiahla úspech najmä v podskupine *Medicínske inžinierstvo* a *Environmentálne inžinierstvo*. V ukazovateli normalizovaný citačný ohlas je UK Bratislava mierne pod svetovým priemerom, avšak svetový priemer prevyšuje v ukazovateľoch % citovaných prác a počet citácií na publikáciu. V technických vedách iba UK Bratislava a STU Bratislava vykázali publikácie, ktoré sú zaradené ako tzv. highly cited papers.

(88) **V lekárskych vedách** mala najviac publikácií UK Bratislava (1530), po ktorej nasleduje UPJŠ Košice (493). Hodnota normalizovaného citačného ohlasu a % citovaných publikácií týchto univerzít sú mierne pod svetovým priemerom, avšak obe univerzity disponujú prácami, ktorými prezentujú svoj vynikajúci výskum; UK Bratislava má 12 článkov z rokov 2012 – 2016 a UPJŠ Košice 4 publikácie z rokov 2014 – 2016, ktoré sú zaradené ako tzv. highly cited papers. Nadpriemerné hodnoty svetového normalizovaného citačného ohlasu dosiahli univerzity s nižším počtom publikácií, STU Bratislava (154) a TvU Trnava (79). Až 10-násobne vyšší normalizovaný citačný ohlas v porovnaní so svetovým priemerom TvU Trnava je výsledkom medzinárodnej spolupráce univerzity v zdravotných vedách a klinickom lekárstve v rámci rôznych skupín GBD (Global Burden Diseases). Série 10 GBD štúdií z rokov 2013 až 2016, publikovaných prevažne v prestížnom časopise Lancet a iných, zaradených v prvom kvartile, dosiahla spolu s ďalšou publikáciou tejto vysokej školy status často citovaných (tzv. highly cited papers) a šesť z nich dokonca tzv. hot papers¹⁹. Do podobnej medzinárodnej spolupráce v klinickom a zdravotníckom výskume je zapojená aj KU Ružomberok s výrazným efektom na hodnotu normalizovaného citačného ohlasu. Ako tzv. hot papers je zaradená aj spoločná práca UKF Nitra a STU Bratislava z roku 2016 s medzinárodným spoluautorstvom.

(89) Najviac publikácií **v poľnohospodárskych vedách** bolo na SPU Nitra (393), UVLF Košice (167), TU Zvolen (135), STU Bratislava (116) a UK Bratislava (107). UK Bratislava (stovky publikácií) a PU Prešov (49 publikácií) presiahli hodnotu svetového normalizovaného citačného ohlasu v podskupine *Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov* a STU Bratislava v podskupinách *Veterinárne vedy* a *Živočíšna produkcia a mliekarenstvo*. PU Prešov, SPU Nitra, STU Bratislava, TU Zvolen, UK Bratislava, UKF Nitra a UVLF Košice majú po jednej publikácii typu často citovaných prác, tzv. highly cited papers.

(90) V porovnaní s obdobím 2011 – 2015 je pozorovaný významný nárast počtu publikácií **v spoločenských vedách**, v ktorých majú publikácie všetky uvedené verejné školy. Najviac publikácií mala EU Bratislava takmer 1300 publikácií, ŽU Žilina, UK Bratislava a TU Košice s približne 400 – 600 publikáciami a ostatné vo väčšine prípadov s asi 100 až 200 publikáciami. Takmer na všetkých vysokých školách jednoznačne dominovali publikácie zaradené do podskupiny *Ekonomické vedy a obchod*. Percento publikácií, ktoré sú zaradené

¹⁹ Hot papers sú publikácie rovnakého typu ako highly cited papers s tým rozdielom, že za posledné dva roky získali v danej vednej disciplíne taký počet citácií, ktorý ich zaradil do horného 0,1 % svetovo najčastejšie citovaných publikácií. Počet citácií je aktualizovaný každé dva mesiace.

medzi horné 1 % svetovo najcitovanejších publikácií, presiahlo svetový priemer (v zostupnom poradí) ŽU Žilina, TU Zvolen, TUAD Trenčín, UCM Trnava, UKF Nitra, TU Košice, UMB Banská Bystrica, UK Bratislava a PU Prešov, čo dokumentuje excelentnosť publikačných výstupov z hľadiska ich citovanosti. Skutočnosť, že vo výstupoch publikovaných v kvalitných časopisoch (1. a 2. kvartil) sú zastúpené takmer všetky podskupiny odboru spoločenských vied a počty citácií na publikácie najmä v takých podskupinách, ktoré sú všeobecne a svetovo málo citované, napr. *Politické vedy*, *Masmediálna komunikácia*, *Právne vedy*, prekročili svetové priemery, sa odzrkadlila na svetovo nadpriemerných hodnotách normalizovaného citačného ohlasu viacerých vysokých škôl. Konferenčný článok TU Zvolen z roku 2012 so 169 citáciami²⁰⁾ a publikácia TvU Trnava z roku 2015 sú zaradené medzi tzv. highly cited papers. Štatisticky významné počty publikácií vedené v databáze Web of Science Core Collection v **humanitných vedách** boli vytvorené na UK Bratislava (171) a UKF Nitra (85), ktorých ukazovatele % citovaných publikácií a počet citácií na publikáciu presiahli svetový priemer. Obe vysoké školy dosiahli hodnotu normalizovaného citačného ohlasu nad svetovým priemerom a to najmä vďaka publikáciám v podskupine *Filozofia, etika a náboženstvo* a *Umenie*. Práce UK Bratislava sú zaradené medzi publikácie s vysokým ohlasom v hornom 1 % svetovo najčastejšie citovaných publikácií v tomto vednom odbore.

(91) Podrobnejšie informácie o publikačnej činnosti vysokých škôl sú uvedené v **tabuľkách č. 15a, 15b, tabuľka č. 15c** uvádza priemerný počet citácií na publikáciu, **tabuľka 15d** uvádza počty publikácií verejných vysokých škôl v základných vedných odboroch, ktoré sa vyznačujú vysokým počtom citácií a sú zaradené ako tzv. highly cited papers a **tabuľka č. 15e** uvádza prehľad umeleckej činnosti.

1.6 Rozvoj vysokého školstva

(92) Vláda SR v novembri 2016 schválila Dlhodobý zámer vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl na roky 2016-2021 (ďalej len „dlhodobý zámer“). Dlhodobý zámer pozostáva zo všeobecnej časti, ktorá vymedzuje základný rámec politik v oblasti vysokého školstva pre vymedzené obdobie a konkrétnejšie zamerané kroky pre jednotlivé roky, ktoré sa budú priebežne aktualizovať.

(93) Aj v nadväznosti na dlhodobý zámer v roku 2016 pokračovala participácia na medzinárodnom projekte EUROSTUDNET VI, ktorý mapuje najmä sociálno-ekonomické podmienky študentov vysokých škôl v jednotlivých európskych štátoch. V roku 2016 sa uskutočnil najmä zber údajov, na ktorý nadväzuje ich analýza a spracovanie. Finálna konferencia projektu a vydanie komparatívnej štúdie sú plánované v roku 2018.

(94) Dlhodobý zámer považuje za dôležité zabezpečiť dostupnosť vysokoškolského vzdelávania pre všetkých občanov, ktorí majú predpoklady na získanie vysokoškolského vzdelania. Osobitne považuje za dôležité odstraňovať bariéry pre študentov so špecifickými potrebami. V roku 2016 pokračovali aktivity mapujúce existujúce bariéry, či už aktivitami špecializovaných pedagogických pracovísk pri UK Bratislava a TU Košice, ale aj prostredníctvom projektu UNIALl realizovaného STU Bratislava s podporou ministerstva a z grantu Európskej únie v rámci programu Erasmus+. Zistenia budú využité pri príprave opatrení na debarierizáciu akademického prostredia.

(95) Práce začali aj na príprave zmien vysokoškolského zákona, najmä z pohľadu inštitucionálnej reformy postavenia Akreditačnej komisie a implementácie Európskych

²⁰⁾ Limity (hraničné hodnoty) pre počty citácií potrebné na zaradenie publikácie medzi často citované publikácie (tzv. highly cited papers) sú rozdielne pre vedné odbory v klasifikácii podľa Essential Science Indicators a pre jednotlivý rok za posledných 10 rokov. Napr. pre *všeobecné spoločenské vedy* bolo na zaradenie publikácie medzi často citovanú t. j. medzi horné 1 % svetovo najcitovanejších publikácií potrebných za rok 2007: 120 citácií, za rok 2012: 45 citácií a za rok 2016: 5 citácií; pre *fyzikálne vedy* za rok 2007: 160 citácií, za rok 2012: 94 citácií a za rok 2016: 11 citácií.

štandardov a odporúčaní na zabezpečovanie kvality vysokoškolského vzdelávania do nášho systému. Ďalšou oblasťou pripravovanej zmeny bolo aj zjednodušenie právnej úpravy a umožnenie väčšej otvorenosti vysokoškolského systému (otázka obsadzovania miest vysokoškolských učiteľov, zjednodušenie akreditácie vysokoškolského vzdelávania a pod.). Proces pokračoval v roku 2017 predstavením konkrétnych návrhov zákonov.

(96) V spolupráci s expertmi z akademického prostredia bol pripravený východiskový koncept možného systému hodnotenia kvality tvorivej činnosti na vysokých školách tak, že sa do potrebnej miery zohľadňujú osobitosti jednotlivých vedných odborov, dôraz sa dáva na expertné posúdenie najmä výstupov tvorivej činnosti (peer review), ale vo vymedzených oblastiach sa využijú ako podporné aj scientometrické údaje. Vznikol tak prvotný koncept, ktorý je možné v ďalších rokoch so zapojením zahraničných odborníkov pripraviť na zrealizovanie.

(97) V roku 2016 bola vyhlásená výzva s alokovanou sumou 3 mil. € na podávanie žiadostí o poskytnutie dotácie na projekty zamerané na zvyšovanie kvality vysokoškolského vzdelávania prostredníctvom internacionalizácie, ktoré budú riešené v období rokov 2017 až 2019. Žiadosť o poskytnutie dotácie predložilo 18 verejných vysokých škôl, podporu získalo 9 vysokých škôl, v celkovej sume 2 850 289 €. Dotácia bude jednotlivým vysokým školám poskytovaná postupne v priebehu rokov 2017 až 2019.

(98) V spolupráci s verejnými vysokými školami ministerstvo analyzovalo aj problémy verejných vysokých škôl pri aplikácii zákona o verejnom obstarávaní. Ako hlavné problémy boli identifikované aplikovanie pravidiel verejného obstarávania v rámci špecifik vyplývajúcich z tvorivej činnosti vysokých škôl. S tým súvisí najmä otázka vyhodnotenia bežnej dostupnosti daného tovaru, či služby na trhu. Špecifické problémy vznikajú, ak majú verejné vysoké školy záujem spolupracovať so súkromným sektorom ako dodávateľ, kde najmä z hľadiska lehôt na dodanie tovaru alebo služby sa verejné vysoké školy môžu dostať do konkurenčnej nevýhody. Verejné vysoké školy pozitívne vnímajú úpravu finančných limitov v roku 2017 pre jednotlivé typy zákaziek, ktorá im vo viacerých prípadoch zjednodušuje obstaranie tovarov a služieb. Na základe dialógu s klubom kvestorov zvažuje ministerstvo podporu vzdelávania zamestnancov verejných vysokých škôl zodpovedných za procesy verejného obstarávania zameraného najmä na špecifické problémy verejných vysokých škôl pri uskutočňovaní tvorivej činnosti. Komplexnejšou otázkou je zabezpečenie porovnateľných podmienok pre slovenské vysoké školy s vysokými školami v okolitých štátoch.²¹

(99) V roku 2016 boli realizované rozvojové projekty podporené v rámci všeobecnej výzvy vyhlásenej v roku 2015. Ide o projekty STU Bratislava, UK Bratislava a spoločný projekt VŠMU Bratislava, VŠVU Bratislava a AU Banská Bystrica. Projekt STU Bratislava v sume 729 429 € zabezpečuje odstránenie viacerých fyzických bariér v jej objektoch (napr. inštalácia plošín a výťahov, vytvorenie bezbariérových izieb v študentských domovoch a pod.). V prípade UK Bratislava je projekt v sume 496 150 € zameraný na elektronizáciu procesu administratívy študentských domovov. Ukončenie uvedených projektov sa predpokladá v roku 2017, resp. v prípade projektu UK Bratislava v roku 2018.

(100) Projekt umeleckých vysokých škôl podaný v rámci všeobecnej výzvy vyhlásenej v roku 2015, ktorý bol podporený v sume 10 000 € na štúdiu uskutočniteľnosti, je zameraný na vytvorenie virtuálneho priestoru na sprístupňovanie a archiváciu umeleckých výstupov a virtuálnu spoluprácu v umení. Na základe štúdie uskutočniteľnosti bol projekt umeleckých vysokých škôl v roku 2016 vzhľadom na jeho národný význam transformovaný na centrálny

²¹ Napr. české verejné vysoké školy nemali povinnosť používať elektronický kontraktačný systém.

rozvojový projekt s celkovou dotáciou vo výške 330 278 € na roky 2016 a 2017. Ukončenie projektu sa predpokladá v roku 2017.

(101) V roku 2016 bola zverejnená výzva na všeobecné rozvojové projekty, ktoré sa budú realizovať v roku 2017. Ministerstvo podporilo projekty 19 verejných vysokých škôl celkovou dotáciou vo výške 3 669 507 €.

(102) Podporený bol tiež projekt TU Košice AZU – Aktivita zvyšuje úspech - zameraný na zvyšovanie zamestnanosti absolventov vysokých škôl dotáciou vo výške 50 000 €. Projekt posilňuje väzby medzi zamestnávateľmi a študentmi, napr. sprostredkovaním tém záverečných prác, stáží, možností spolupráce na firemných projektoch a podobne.

(103) V roku 2016 bola vyhlásená výzva na rozvojové projekty rozvoja právnického vzdelávania. Žiadosť o dotáciu mohli podať verejné vysoké školy, ktoré uskutočňujú študijné programy v študijnom odbore právo. Alokovaná suma bola vo výške 400 tis. €. Žiadosť o dotáciu predložili štyri verejné vysoké školy: UK Bratislava, TvU Trnava, UPJŠ Košice a UMB Banská Bystrica. Poskytnutá výška dotácie bola nasledovná: UPJŠ Košice v sume 98 483 €, UK Bratislava v sume 74 525 € a TvU Trnava v sume 70 985 €. Hlavným cieľom tejto podpory bol rozvoj klinickej formy právnického vzdelávania (aplikácia práva v konkrétnych prípadoch pod vedením konzultanta).

(104) V roku 2016 bola vyhlásená výzva na rozvojové projekty v oblasti edukačného manažmentu na roky 2016 až 2018. Boli vyčlenené finančné prostriedky na financovanie rozvojového projektu na univerzitné pracovisko pre výskum a rozvoj edukačného manažmentu na terciárnom stupni vzdelávania vo forme vytvorenia nového pracoviska vysokej školy alebo rozvoja existujúceho pracoviska vysokej školy v sume 240 tis. € so spoluúčasťou žiadateľa. Žiadosť o dotáciu predložili tri vysoké školy: UK Bratislava, ŽU Žilina a UCM Trnava. Podporená bola žiadosť UK Bratislava, ktorá sa umiestnila na prvom mieste. Výška pridelenej dotácie je 239 999 € na obdobie troch rokov.

(105) V roku 2016 začalo čerpanie finančných prostriedkov v rámci výzvy na rozvojové projekty vysokých škôl zameranej na rozvoj prístrojového zabezpečenia vzdelávania v odbore všeobecné lekárstvo. Alokovaná suma bola 900 tis. €. O dotáciu požiadala UK Bratislava a UPJŠ Košice, ktorým bola schválená dotácia v celkovej sume 899 965 €. Výzva umožnila vysokým školám nákup prístrojov využívaných pre vzdelávanie budúcich zdravotníckych zamestnancov.

(106) V roku 2016 STU Bratislava dostala ďalšiu časť dotácie vo výške 50 tis. € z výzvy z roku 2014 (ktorej celková výška bola 220 000 €) zameranej na posilnenie kapacít na problematiku spracovania jadrovej energetiky.

(107) Podporená bola činnosť 37 vedeckých tímov, ktoré boli identifikované Akreditačnou komisiou v rámci projektu „Identifikácia špičkových vedeckých tímov vysokých škôl na Slovensku.“ Celková výška podpory určenej týmto tímom bola 780 tis. €.

(108) V roku 2016 bol ukončený projekt HEREG – Posilnenie úlohy vysokých škôl v regiónoch, ktorý bol podporený v rámci uzavretej výzvy programu Erasmus+ „Podpora implementácie reforiem EHEA.“ Koordinátorom projektu bolo ministerstvo a partnerom SAAIC – Národná agentúra programu Erasmus+ pre vzdelávanie a odbornú prípravu. Projekt prebiehal v rokoch 2014-2016 a finančne ho podporili Európska komisia a ministerstvo. Vysoké školy sú aktívne vo viacerých smeroch v spolupráci na regionálnej úrovni. Časť spolupráce je založená na výskume a inováciách pre hospodársku sféru, ale vysoké školy sa podieľajú aj na tvorbe regionálnych stratégií, organizovaní kultúrnych, spoločenských,

športových udalostiach, ale aj prevenčných a osvetových aktivitách. Odporúčania²²⁾ expertov poukazujú na podceňovanie potenciálu vysokých škôl v tejto oblasti (z hľadiska hodnotenia napĺňania ich poslania, systému financovania) a dávajú na zváženie niekoľko možností priamej formy podpory.

(109) V roku 2016 začalo ministerstvo realizovať v spolupráci s partnerom SAAIC – Národná agentúra programu Erasmus+ projekt Podpora reformných opatrení v slovenskom vysokoškolskom vzdelávaní (SIHE) v rámci ktorého zrealizuje tri tematické semináre o témach súvisiacich s našim zapojením sa do Európskeho vysokoškolského priestoru. Prvý seminár sa uskutočnil v decembri 2016 v Trnave a umožnil predstaviteľom vysokých škôl získať podnety k zabezpečovaniu kvality vysokoškolského vzdelávania v rámci ich inštitúcií v súlade so Štandardmi a usmerneniami na zabezpečovanie kvality v Európskom priestore vysokoškolského vzdelávania. Viaceré vysoké školy prezentovali svoje skúsenosti so systémami riadenia kvality, ktoré implementujú. Pozitívnym trendom je, že vysoké školy sú v tejto oblasti stále aktívnejšie, časť z nich vytvára špecializované ľudské kapacity na získavanie a analyzovanie údajov potrebných pre riadenie kvality a s tým súvisiacich procesov.

(110) V roku 2016 pokračovala podpora prevádzky a rozvoja základnej dátovej infraštruktúry (akademická dátová sieť SANET), ktorej bola poskytnutá dotácia vo výške 1 780 098 €, prevádzkovanie a rozvoj centrálnych informačných systémov v oblasti vysokého školstva (centrálny register študentov, register zamestnancov vysokých škôl, centrálny register publikačnej a umeleckej činnosti, centrálny register záverečných prác, portál vysokých škôl).

(111) Pokračovala prevádzka finančného informačného systému pre verejné vysoké školy SOFIA pre 19 verejných vysokých škôl v Dátovom centre rezortu školstva a boli pripravené prostredia pre prevádzku záložnej lokality systému vo Vládnom cloude. V roku 2016 sa uskutočnila realizácia pilotných riešení zmenových požiadaviek v oblasti podpory manažmentu vysokej školy a nástrojov systému kalkulácie úplných nákladov na verejných vysokých školách, integrácie na informačný systém služieb zamestnanosti, integrácie na systém ITMS za účelom zníženia administratívnej záťaže, podpory údržby systému a vzdelávania a využívania nástrojov Business Intelligence. Ďalej boli realizované integrácie medzi akademickými informačnými systémami šiestich vysokých škôl a systémom SOFIA za účelom zefektívnenia procesov účtovania platieb štipendií a spracovania poplatkov, integrácia na rezortný informačný systém RIS a nasadené riešenia zamestnaneckých portálov. Na centrálnej úrovni v spolupráci s Ministerstvom financií Slovenskej republiky bola zabezpečená údržba licencií SAP za zvýhodnených podmienok formou služieb podpory PSLE (Product Support for Large Enterprises) pre rok 2017.

(112) V zmysle platnej zmluvy pokračovalo poskytovanie licencií spoločnosti Microsoft v rámci licenčného programu Campus Agreement pre verejné vysoké školy.

1.7 Systém sociálnej podpory študentov a sociálnych služieb

(113) V roku 2016 systém sociálnej podpory študentov pozostával z priamej podpory formou štipendií z prostriedkov štátneho rozpočtu (sociálne štipendium a motivačné štipendium), štipendií z vlastných zdrojov vysokej školy, pôžičiek z Fondu na podporu vzdelávania a pôžičiek zo štipendijného fondu vysokej školy.

(114) Prostredníctvom nepriamej podpory mali študenti prístup k dotovanému ubytovaniu a stravovaniu, finančná podpora bola poskytovaná aj umeleckým súborom a športovým klubom pôsobiacim pri vysokých školách a univerzitným pastoračným centrami.

²²⁾ <http://www.minedu.sk/data/att/10143.pdf>

(115) **Maximálna mesačná výška sociálneho štipendia** v akademickom roku 2015/16 bola 275 € a v akademickom roku **2016/2017 takisto bola 275 €**. Výška sociálneho štipendia sa odvíja od súm životného minima. Nakoľko tie sa v roku 2016 nemenili, nezvyšovala sa ani maximálna výška sociálneho štipendia. **Verejné vysoké školy** v roku 2016 **vyplatili sociálne štipendiá v objeme 17 565 350 €**, čo je oproti roku 2015 pokles o 3 540 045 €. ²³⁾ K 31. decembru 2016 poberalo sociálne štipendiá 12 397 študentov, čo predstavuje oproti roku 2015 pokles o 2 683 poberateľov. Súkromné vysoké školy v roku 2016 vyplatili sociálne štipendiá v objeme 672 450 €, čo je oproti roku 2015 pokles o 255 785 €. K 31. decembru 2016 poberalo sociálne štipendiá 377 študentov súkromných vysokých škôl, čo predstavuje oproti roku 2015 pokles o 212 poberateľov.

(116) V roku 2016 pokračovali vysoké školy v poskytovaní **motivačných štipendií**. Prostriedky na motivačné štipendium sa v roku 2016 poskytli tak, aby desiatim percentám študentov študijných programov prvých dvoch stupňov denného štúdia, mohlo byť priznané štipendium vo výške 420 €. Okrem toho sa vysokým školám poskytli finančné prostriedky na motivačné štipendium pre študentov vo vybraných študijných odboroch tak, aby pätnástim percentám študentov denného štúdia mohlo byť priznané štipendium v priemernej výške 1 000 €. V roku 2016 poskytlo ministerstvo vysokým školám dotáciu na motivačné štipendiá v sume **8 207 637 €**, z toho čiastku 337 632 € súkromným vysokým školám.

(117) Vysoké školy v roku 2016 poskytli **z vlastných zdrojov štipendiá** v sume **1 413 443 €** celkovo **5 144 študentom**. Vyplatená suma predstavuje oproti roku 2015 **nárast o 63 254 €**. Z uvedenej sumy vyplatili čiastku 9 514 € súkromné vysoké školy 20 študentom. Najvyššiu sumu na štipendiá z vlastných zdrojov poskytla v roku 2016 STU Bratislava, a to vo výške 180 220 € pre 348 študentov. Zo súkromných vysokých škôl poskytla najvyššiu sumu štipendií z vlastných zdrojov Bratislavská medzinárodná škola liberálnych štúdií, a to vo výške 5 700 € pre 16 študentov.

(118) V roku 2016 vstúpil **Fond na podporu vzdelávania** (ďalej len „fond“) do štvrtého roka svojej existencie. V akademickom roku 2015/2016 fond vyčlenil celkom na pôžičky 5,8 mil. €, z toho 3,5 mil. € na pôžičky pre študentov a 2,3 mil. € na pôžičky pre pedagógov (v akademickom roku 2014/2015 bolo vyčlenených spolu 6,6 mil. €, z toho 4,6 mil. € na pôžičky pre študentov a 2 mil. € na pôžičky pre pedagógov). Celkovo bolo schválených 1 952 žiadostí o pôžičku v sume 6 341 100 € (spolu študenti aj učitelia), z čoho bolo vyplatených 1 701 pôžičiek v celkovej výške **5 664 600 €** (v predchádzajúcom akademickom roku bolo schválených 2 574 žiadostí o pôžičku v sume 7 449 400 €, z čoho bolo vyplatených 2 158 pôžičiek v celkovej výške 6 395 530 €). Vzhľadom na nižší rozpočet na pôžičky bol aj nižší počet schválených, resp. vyplatených pôžičiek.

(119) Študentom bolo celkovo vyplatených 1 425 pôžičiek v celkovej sume 3 367 800 €, z čoho bolo 1 223 pôžičiek vyplatených študentom slovenských vysokých škôl a 202 študentom na zahraničných vysokých školách (vrátane študentov zahraničných vysokých škôl pôsobiacich v Slovenskej republike). V predchádzajúcom akademickom roku bolo vyplatených 1 906 pôžičiek v celkovej sume 4 411 130 €. Najviac podporených študentov v akademickom roku 2015/2016 malo trvalý pobyt v prešovskom kraji (24,38%) a najviac študentov študovalo na UK Bratislava (17,75%).

(120) Priemerná výška pôžičky u študentov predstavovala 2 363 € a u učiteľov 8 321 €. V predchádzajúcom akademickom roku bola priemerná výška pôžičky pre študentov 2 314 € a u učiteľov 7 874 €.

²³⁾ Finančné prostriedky boli zabezpečené účelovou dotáciou v roku 2016 a zostatkom účelovej dotácie z roku 2015.

(121) K 31. decembru 2016 uviedli vysoké školy v štatistike **46 780 lôžok** projektovanej lôžkovej kapacity v študentských domovoch a 2 616 lôžok v zmluvných zariadeniach, čo predstavuje celkom nárast o 24 lôžok vo vlastných študentských domovoch. Nárast počtu lôžok súvisí s ukončením rekonštrukcie objektov na niektorých vysokých školách, v rámci ktorej sa zvyšuje kvalita ubytovania.

(122) Suma dotácií poskytnutých **na prevádzku študentských domovov v roku 2016** bola tak ako v roku 2015 odvodená od počtu lôžok s pevne stanoveným príspevkom na lôžko, ktorého výška závisela od veku študentského domova. Na mzdy zamestnancov študentských domovov sa polovica finančných prostriedkov poskytovala „historickým princípom“ a druhá polovica finančných prostriedkov výkonovo. Zo štátneho rozpočtu sa poskytovali dotácie aj na ubytovanie študentov v zariadeniach, ktoré nie sú študentskými domovmi, ale s ktorými mala vysoká škola uzatvorenú zmluvu o ubytovaní svojich študentov. Celková suma poskytnutých **dotácií na ubytovanie študentov v roku 2016** predstavovala **17 374 070 €**, čo predstavuje oproti roku 2015 **pokles o 423 710 €**. V roku 2015 bola vyššia poskytnutá dotácia spôsobená poskytnutím jednorazovej dotácie na odstránenie havárií a revitalizáciu konkrétnych študentských domovov, ako aj na interiérové vybavenie zrekonštruovaného bloku "C" ŠD Horský park. Priemerná ročná dotácia na lôžko študenta (vrátane lôžok v zmluvných zariadeniach), mimo dotácie na odstránenie havarijných stavov a prvé vybavenie bola 354 €.

(123) Dotovanie stravovacích služieb sa uskutočňovalo formou príspevku na dve vydané jedlá denne študentom v dennej forme štúdia. Výška príspevku v roku 2016 bola **1 € na jedno jedlo**. Celková suma poskytnutých **dotácií na stravovanie študentov v roku 2016** bola **5 185 861 €**, čo predstavuje oproti roku 2015 **pokles o 15 879 €**. Vysokoškolské jedálne vydali v roku 2016 študentom vysokých škôl o 117 tis. dotovaných jedál menej ako v roku 2015 (celkový počet vydaných jedál v roku 2016 bol 4 695 tis.).²⁴⁾

(124) V roku 2016 ministerstvo poskytlo vysokým školám dotáciu v sume **1 071 540 €** (nárast o 69 100 €) **na športovú a kultúrnu činnosť študentov** vysokých škôl a na podporu činnosti univerzitných pastoračných centier.

²⁴⁾ Skutočnosť, že dotácia je medziročne vyššia a počet vydaných jedál naopak nižší, je spôsobené zálohovým financovaním odvodeným od predpokladaného vyššieho počtu vydaných jedál.

Časť II

2. Správa o hospodárení verejných vysokých škôl v roku 2016

(125) Táto časť správy sa zaoberá hospodárením verejných vysokých škôl v roku 2016. Verejné vysoké školy hospodária podľa rozpočtu výnosov a nákladov vrátane odpisov podľa odpisového plánu, ktorý si v súlade so zákonom o účtovníctve zostavuje každá verejná vysoká škola.

(126) Hlavným zdrojom financovania verejných vysokých škôl sú naďalej dotácie zo štátneho rozpočtu, ktoré sa verejnej vysokej škole poskytujú vo forme **tzv. blokového grantu**, teda vnútorne neštruktúrované s výnimkou účelovo určených finančných prostriedkov a záväzného ukazovateľa maximálnej sumy osobných nákladov (mzdy a odvody). Objem finančných prostriedkov z dotácií vynaložený na mzdy a odvody do poisťovních fondov nesmie prekročiť 80 % objemu finančných prostriedkov poskytnutých v danom roku verejnej vysokej škole na bežné výdavky.

(127) V prvej časti správy o hospodárení sú uvedené **informácie o výške a o spôsobe rozdelenia dotácií** zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2016 a v druhej časti správy o hospodárení sa uvádzajú **výsledky hospodárenia** verejných vysokých škôl v roku 2016 tak, ako vyplývajú z výročných správ vysokých škôl o hospodárení a z výkazníctva vysokých škôl za rok 2016.

2.1 Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2016 a spôsob ich rozdelenia

(128) Podľa § 89 zákona sú hlavným zdrojom financovania verejnej vysokej školy dotácie zo štátneho rozpočtu. Na pokrytie výdavkov na svoju činnosť verejná vysoká škola využíva v zmysle § 16 a § 89 ods.1 zákona okrem dotácií zo štátneho rozpočtu aj ďalšie zdroje.

Výška dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám v roku 2016

(129) **V schválenom rozpočte na rok 2016** bola na vysokoškolské vzdelávanie a vedu, sociálnu podporu študentov vysokých škôl v kapitole ministerstva vyčlenená suma **462 032 666 €**. Tento objem bol v programe 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov rozpočtovým opatrením MF SR č. 12/2016 navýšený o 20 000 000 €. Z takto navýšeného objemu finančných prostriedkov **bola pre vysoké školy vyčlenená suma 471 235 920 €** (v uvedenom objeme bola zahrnutá aj časť finančných prostriedkov určená na dotácie pre súkromné vysoké školy). Oproti roku **2015**, v ktorom bola na vysoké školy vyčlenená suma **449 125 127 €**, to predstavuje **nárast o 22 110 793 €**. Z uvedeného navýšenia bola časť 20 mil. € poskytnutá na dofinancovanie vysokoškolského vzdelávania a vedy vysokých škôl v rámci realizácie programov vlády SR a navýšenie o 2,111mil. € predstavovalo dopady valorizácie z predchádzajúceho roku. Vyčlenená suma **471 235 920 €** pozostávala z bežných dotácií (ďalej tiež “BD”) v objeme 463 535 920 € a kapitálových dotácií (ďalej tiež “KD”) v objeme 7 700 000 €.

(130) V priebehu roka 2016 bol objem dotácií v programe 077 – Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov navýšený viacerými rozpočtovými opatreniami MF SR nasledovne: sumou 3 776 599 € určenou na zvýšenia platových taríf učiteľov vysokých škôl 6% od 1.9.2016, sumou 11 895 901 € určenou na zvýšenie osobných výdavkov pre zamestnancov verejných vysokých škôl na zabezpečenie zvýšenia platových taríf o 4% od 1.1.2016 a sumou 780 000 € určenou pre 37 špičkových vedeckých tímov. Spolu boli vysokých školám k 31.12.2016 poskytnuté v programe 077 finančné prostriedky vo výške 498 485 166 €, čo je 12 975 163 € viac ako v roku 2015.

(131) Okrem dotácií verejným vysokým školám, ktoré boli rozpočtované v programe **077**, získali verejné vysoké školy ďalšie finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva v objeme **15 555 681 € z národného programu rozvoja vedy a techniky**, z toho objem **14 730 945 €** získali verejné vysoké školy na výskumné projekty **z APVV** (bez zohľadnenia neskorších vratiek) a objem **824 736 €** z programu **06K 12 Koordinácia prierezových aktivít štátnej vednej a technickej politiky**.

(132) V rámci medzirezortného podprogramu 05T 08 - **Oficiálna rozvojová pomoc** boli v roku 2016 poskytnuté verejným vysokým školám finančné prostriedky v objeme **1 931 988 €** a v podprograme 021 02 03 - **Zabezpečenie mobilit a záväzkov v oblasti vzdelávania** v objeme **1 187 484 €**.

(133) Okrem uvedeného získali v roku 2016 verejné vysoké školy finančné prostriedky na projektoch podporovaných **z Európskej únie** (v Operačnom programe Vzdelávanie v objeme **3 038 878 €** a v Operačnom programe Výskum a vývoj **17 625 283 €**).

(134) Dotácie v programe **077 - Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl** boli rozdelené verejným vysokým školám v súlade s programovou štruktúrou do podprogramov a prvkov nasledovne:

- a) podprogram 077 11 – *Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl* – **259 669 936 €** (BD 252 669 936 €, KD 7 000 000 €),
- b) podprogram 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika* – **156 525 389 €** (BD 156 525 389 €, KD 0 €). V tom:
 - i) prvok 077 12 01 – *Prevádzka a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj* – **144 625 389 €** (BD 144 625 389 €, KD 0 €),
 - ii) prvok 077 12 02 – *Úlohy základného výskumu na vysokých školách iniciované riešiteľmi (VEGA)* – **9 400 000 €** (vrátane dotácie pre Medzinárodné laserové centrum) (BD 9 400 000 €, KD 0 €),
 - iii) prvok 077 12 03 – *Aplikovaný výskum na vysokých školách pre potreby praxe* – **0 €** (BD 0 €, KD 0 €),
 - iv) prvok 077 12 04 – *Medzinárodná vedecká a vedecko-technická spolupráca vysokých škôl* – **0 €** (BD 0 €, KD 0 €),
 - v) prvok 077 12 05 – *Úlohy výskumu a vývoja na vysokých školách pre rozvoj školstva v stanovených oblastiach iniciované riešiteľmi (KEGA)* – **2 500 000 €** (BD 2 500 000 €, KD 0 €),
- c) program 077 13 – *Rozvoj vysokého školstva* – **1 500 000 €** (BD 800 000 €, KD 700 000 €),
- d) podprogram 077 15 – *Sociálna podpora študentov vysokých škôl* – **53 540 595 €** (BD 53 540 595 €),
 - i) prvok 077 15 01 – *Sociálne štipendiá* – **22 095 486 €** (BD 22 095 486 €),
 - ii) prvok 077 15 02 – *Motivačné štipendiá* – **8 215 407 €** (BD 8 215 407 €),
 - iii) prvok 077 15 03 – *Podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít študentov a pastoračných centier* – **23 229 702 €** (BD 23 229 702 €).

Spôsob rozdelenia dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám

(135) Na základe ustanovenia § 89 ods. 2 zákona pozostáva finančná podpora zo štátneho rozpočtu pre verejnú vysokú školu z nasledovných štyroch dotácií poskytovaných na základe zmluvy:

- a) dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov,
- b) dotácia na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť,
- c) dotácia na rozvoj vysokej školy,
- d) dotácia na sociálnu podporu študentov.

Určenie výšky dotácií pre jednotlivé verejné vysoké školy sa uskutočňuje podľa každoročne aktualizovanej metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám, do ktorej ministerstvo v súlade so zákonom premieta ekonomické nástroje na podporu plnenia cieľov vlády v oblasti vysokého školstva.

(136) Dotácia na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov bola rozpočtovaná v podprograme 077 11 – *Poskytovanie vysokoškolského vzdelávania a zabezpečenie prevádzky vysokých škôl*. Prostredníctvom dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov získava vysoká škola hlavnú časť finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov na prevádzku.

(137) V súlade s § 89 ods. 4 zákona bol pri určovaní výšky dotácií na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov pre jednotlivé vysoké školy rozhodujúci počet študentov, počet absolventov, ekonomická náročnosť uskutočňovaných študijných programov, kvalita vyjadrená kvalifikačnou štruktúrou vysokoškolských učiteľov a publikačnými resp. umeleckými aktivitami vysokej školy.

(138) Na účely stanovenia výšky bežnej dotácie **na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov** pre jednotlivé vysoké školy na úrovni ministerstva sa predpokladá jej nasledovná vnútorná štruktúra:

- a) dotácia na mzdy a poistné,
- b) dotácia na tovary a služby,
- c) dotácia na špecifiká,
- d) dotácia na kapitálové výdavky.

Výsledná hodnota bežnej dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov sa vypočíta ako súčet dotácií uvedených v písmenách a) až d).

(139) Dotácia **na výskumnú, vývojovú alebo umeleckú činnosť** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika*. Finančné prostriedky **na projekty VEGA a na projekty KEGA** boli pridelené v rámci vnútorného grantového systému ministerstva súťažným spôsobom. Poslednú časť tvorila dotácia **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj**.

(140) Pri určovaní výšky dotácie **na prevádzku a rozvoj infraštruktúry pre výskum a vývoj** pre jednotlivé verejné vysoké školy sa vychádzalo z vymedzenia, na aký účel majú tieto finančné prostriedky slúžiť. Toto vymedzenie je sformulované v opise zodpovedajúceho prvku v rámci podprogramu 077 12 – *Vysokoškolská veda a technika*. V nadväznosti na to sa pri rozpise zohľadňovali:

- a) výsledky hodnotenia kvality výskumnej činnosti vysokej školy podľa poslednej komplexnej akreditácie (váha 0,43),

- b) podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov získaných v rokoch 2013 a 2014 na výskumné granty zo zahraničných grantových schém (váha 0,10),
- c) podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov (bežné transfery) získaných v rokoch 2013 a 2014 na výskumné aktivity od subjektov verejnej správy (okrem štátnych programov), (váha 0,09),
- d) podiel vysokej školy na objeme finančných prostriedkov (bežné transfery) získaných v roku 2013 a 2014 na výskumné aktivity od iných subjektov ako sú subjekty verejnej správy a od subjektov zo zahraničia (mimo grantových schém), (váha 0,03),
- e) podiel vysokej školy na priemernom počte doktorandov v dennej forme doktorandského štúdia po dizertačnej skúške v kalendárnom roku 2014 (váha 0,10),
- f) podiel vysokej školy na publikačnej činnosti podľa odseku (16) metodiky s použitím váh pre dotáciu na vedeckú, výskumnú alebo umeleckú činnosť, (váha 0,225) a
- g) podiel vysokej školy na umeleckej tvorbe podľa odseku (17) metodiky, (váha 0,025).

(141) Dotácia **na rozvoj vysokej školy** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 13 - *Rozvoj vysokého školstva*. V roku 2016 sa táto dotácia použila na centrálné rozvojové projekty a rozvojové projekty vybraných vysokých škôl.

(142) Dotácia **na sociálnu podporu študentov** bola rozpočtovaná v rámci podprogramu 077 15 – *Sociálna podpora študentov vysokých škôl*. V prvku 077 15 01 boli v roku 2016 rozpočtované finančné prostriedky na sociálne štipendiá. Tieto sú nárokovateľné a verejná vysoká škola ich dostáva v sume podľa zákonných nárokov jej študentov. V prvku 077 15 02 boli rozpočtované finančné prostriedky na motivačné štipendiá. V prvku 077 15 03 boli rozpočtované finančné prostriedky na príspevky na ubytovanie, stravovanie, športové a kultúrne aktivity. Podrobnosti o spôsobe rozpisu tejto časti dotácie sú uvedené v časti venovanej systému sociálnej podpory študentov a sociálnym službám.

Jednotkové dotácie

(143) V prípade verejných vysokých škôl sa nepoužíva financovanie prostredníctvom normatífov (vopred určená cena na jednotku výkonu), ale spätne z rozpisu dotácií sa dá odvodiť, aká časť dotácie pripadala na jednotku výkonu vysokej školy v jednotlivých oblastiach. V ďalšom texte tak uvádzame vybrané výšky dotácie na vybrané ukazovatele. Uvádzané sumy vychádzajú z pôvodného rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu pre verejné vysoké školy (teda nie je zohľadnené dodatočné zvýšenie objemu dotácií po napr. navýšení limitov kapitoly o 20 mil. eur, či navýšenie prostriedkov na zvýšenie plátov od 1. septembra 2016), a v niektorých prípadoch sú zjednodušené (napr. v prípade dotácie na mzdy a poistné odvodené od počtu študentov sa nezohľadňuje príspevok študenta pri zohľadňovaní centrálnej administratívy, zohľadnenie študenta ako absolventa, dotácia na špecifiká – praxe a pod.). Uvedené hodnoty sú tak indikatívne. Rovnako je potrebné si uvedomiť, že ak sa daný výkon zohľadňuje vo viacerých rokoch, celkovo prinesie vysokej škole dotáciu vo viacerých rokoch a nižšie je uvedený len príspevok v dotácii za daný rok.

(144) V rámci dotácie na uskutočňovanie akreditovaných študijných programov dotácia na jedného študenta v študijnom odbore právo v rámci prvého stupňa vysokoškolského vzdelávania predstavovala v roku 2016 približne 615 € (medziročné zvýšenie o 48 €). Najvyššia dotácia pripadala v rámci uvedenej dotácie na študenta doktorandského štúdia v lekárskejších odboroch, a to takmer 7 057 €.

(145) Ako je uvedené vyššie, pri rozpise dotácií zo štátneho rozpočtu sa zohľadňujú aj získané granty na výskumnú činnosť vysokých škôl za predchádzajúce dva roky. Za každých takto získaných 1 000 € získali verejné vysoké školy v roku 2016:

- a) ďalších 243 € za príjem z výskumných projektov z domácich grantových schém od verejných subjektov,
- b) ďalších 618 € za príjem z výskumných projektov pre neverejné subjekty (súkromný sektor)
- c) ďalších 1 175 € za príjmy na výskumné projekty zo zahraničných grantových schém.

(146) Pri zohľadňovaní publikačných výstupov sa zohľadňujú publikačné výstupy za dve vykazovacie obdobia, to je dva roky. Publikácie sú rozčlenené do piatich skupín. Najviac hodnotenými kategóriami publikačných výstupov karenty. Dotácia na jeden publikačný výstup

- a) kategórie **monografia** (AAA,AAB) bola **2 407 €**,
- b) kategórie vedecká práca a odborná práca **v karentovanom časopise** (ADC, ADD, BDC, BDD) bola **5 118 €**,
- c) kategórie vedecká práca alebo odborná práca v časopisoch, ktoré nie sú karentované, ale sú registrované v databázach WoS alebo Scopus (ADM, ADN, BDM, BDN) bola **2 407 €** (zahraničné časopisy) a **1 204 €** (domáce časopisy).

2.2 Výsledky hospodárenia verejných vysokých škôl za rok 2016

(147) Údaje prezentované v tejto časti vychádzajú z výročných správ o hospodárení verejných vysokých škôl za rok 2016, ktorých hlavné body predpisuje zákon a podrobnosti určuje ministerstvo. Základom výročnej správy o hospodárení je ročná účtovná závierka obsahujúca súvahu, výkaz ziskov a strát a poznámky.

Sumárne údaje zo súvah verejných vysokých škôl k 31. decembru 2016

(148) Súhrnná súvaha²⁵⁾ za všetky verejné vysoké školy je v **tabuľkách č. 18a a 18b**.

(149) **Celková suma aktív** verejných vysokých škôl k 31. decembru 2016 predstavuje čiastku **1 556 109 124 €**. V rámci tejto čiastky vykázali vysoké školy:

1. dlhodobý nehmotný majetok	19 786 tis. €
2. dlhodobý hmotný majetok	1 174 109 tis. €
3. dlhodobý finančný majetok	5 653 tis. €
4. zásoby	4 660 tis. €
5. dlhodobé pohľadávky	870 tis. €
6. krátkodobé pohľadávky ²⁶⁾	24 773 tis. €
7. finančné účty	278 629 tis. €
8. časové rozlíšenie	1 946 tis. €

(150) Hlavnou položkou v rámci **dlhodobého nehmotného majetku** bol software v sume **15 708 tis. €**. Účtovná hodnota **dlhodobého hmotného majetku** verejných vysokých škôl

²⁵⁾ Súvaha vyjadruje v prehľadnej a usporiadanej forme peňažné vyjadrenie majetku podľa druhov (aktíva) a podľa zdrojov (pasíva) k určitému dňu.

²⁶⁾ Objem krátkodobých pohľadávok zvyšujú pohľadávky zo zmlúv zo štrukturálnych fondov.

predstavovala k 31. decembru 2016 objem **1 174 109 tis. €**. Hlavnými položkami v rámci dlhodobého hmotného majetku boli:

1. pozemky	126 343 tis. €
2. stavby	766 451 tis. €
3. samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	226 235 tis. €
4. dopravné prostriedky	2 714 tis. €
5. ostatný dlhodobý hmotný majetok	5 412 tis. €
6. obstaranie dlhodobého hmotného majetku	45 157 tis. €

(151) **Finančné účty** v objeme **278 629 tis. €** predstavujú finančné prostriedky na bankových účtoch a v pokladnici. Pozostávajú najmä z finančných prostriedkov na mzdy za december vyplácaných v januári 2017 a príslušných odvodov, z prostriedkov finančných fondov, z finančných prostriedkov na projekty prechádzajúce do roku 2017 vrátane zahraničných projektov, z finančných prostriedkov na kapitálové výdavky nerealizované v roku 2016, z finančných prostriedkov účtu sociálneho fondu a z finančných prostriedkov účtov podnikateľskej činnosti.

(152) Na **bankových účtoch** vysokých škôl (vedených v štátnej pokladnici) vykázali verejné vysoké školy k 31. 12. 2016 finančné prostriedky v objeme **278 429 tis. €**. Z toho na účtoch pre hlavnú činnosť boli vykázané finančné prostriedky v objeme **259 533 tis. €**, **na účtoch podnikateľskej činnosti** vykázali verejné vysoké školy finančné prostriedky v objeme **17 851 tis. €** a **na účtoch sociálneho fondu 1 045 tis. €**.

(153) **Štruktúra pasív** verejných vysokých škôl bola k 31. decembru 2016 nasledovná:

1. imanie a peňažné fondy	602 732 tis. €
2. fondy tvorené zo zisku	38 727 tis. €
3. výsledok hospodárenia za účt. obdobie	20 425 tis. €
4. nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	22 251 tis. €
5. rezervy	10 180 tis. €
6. dlhodobé záväzky	4 092 tis. €
7. krátkodobé záväzky	68 921 tis. €
8. bankové výpomoci a pôžičky	2 544 tis. €
9. časové rozlíšenie	740 556 tis. €

Hlavnými položkami **imania a peňažných fondov** sú základné imanie v hodnote 525 886 tis. €, fondy podľa osobitného predpisu vo výške 10 911 tis. €, fond reprodukcie vo výške 65 935 tis. €. Hlavnými položkami **fondov tvorených zo zisku** sú najmä rezervný fond vo výške 32 834 tis. €, a ostatné fondy vo výške 4 806 tis. €. **Výsledok hospodárenia** za rok 2016 *bol po odvedení dane z príjmu* vo výške 20 425 tis. €. **Verejné vysoké školy** **vykazujú ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov** sumu **22 251 tis. €**.

(154) Hlavnými položkami v rámci **krátkodobých záväzkov** boli:

1. záväzky z obchodného styku	18 915 tis. €
2. záväzky voči zamestnancom	18 401 tis. €
3. zúčtovanie so Sociál. poisťovňou a zdravot. poisťovňami	11 448 tis. €
4. daňové záväzky	12 151 tis. €
5. ostatné záväzky	7 991 tis. €

(155) K 31. decembru 2016 tri verejné vysoké školy evidujú **záväzky voči bankám** v sume **2 544 tis. €**.

(156) Hlavnou položkou pri časovom rozlíšení pasív boli **výnosy budúcich období v sume 738 919 tis. €**. Ďalšie podrobnosti sú v **tabuľke č. 25**.

Sumárne údaje o výnosoch a nákladoch verejných vysokých škôl

(157) Hospodárenie verejných vysokých škôl pozostáva z hospodárenia v oblasti hlavnej činnosti a v oblasti podnikateľskej činnosti. V oblasti hlavnej činnosti sa osobitne sleduje oblasť sociálnej podpory študentov.

Celkové náklady verejných vysokých škôl (vrátane dane z príjmov) v roku 2016 predstavovali **729 521,4 tis. €**. Z toho:

1. náklady hlavnej činnosti	702 256 tis. €
2. náklady podnikateľskej činnosti	27 265 tis. €

Celkové výnosy verejných vysokých škôl v roku 2016 predstavovali **751 213,6 tis. €**. Z toho:

1. výnosy hlavnej činnosti	720 545 tis. €
2. výnosy podnikateľskej činnosti	30 668 tis. €

Výsledok hospodárenia verejných vysokých škôl bol v roku 2016 vo výške **20 425 tis. €**. Z toho:

1. výsledok hospodárenia v hlavnej činnosti	17 798 tis. €
2. výsledok hospodárenia v podnikateľskej činnosti	2 627 tis. €

V porovnaní s rokom 2015 sa **výnosy** verejných vysokých škôl **v hlavnej činnosti zvýšili o 18 295 tis. € (2,61 %)**. **Náklady** verejných vysokých škôl sa **v hlavnej činnosti zvýšili** oproti roku 2015 o **6 903 tis. € (1 %)**.

(158) Súhrnné náklady a výnosy verejných vysokých škôl, ako i výsledky hospodárenia jednotlivých verejných vysokých škôl, sú uvedené v tabuľkách č.19 a 20. Náklady, výnosy a výsledky hospodárenia v oblasti sociálnej podpory sú v **tabuľkách č. 22 a 23**.

(159) Za rok 2016 dosiahlo 18 verejných vysokých škôl **celkový kladný výsledok hospodárenia** (teda súčet výsledku hospodárenia v hlavnej činnosti a výsledku hospodárenia v podnikateľskej činnosti). TUAD Trenčín a UJS Komárno dosiahli záporný celkový hospodársky výsledok. Celkový výsledok hospodárenia za všetky verejné vysoké školy za rok 2016 bol vyšší oproti celkovému výsledku hospodárenia v roku 2015 (po odvedení dane z príjmov v hlavnej aj podnikateľskej činnosti) o 10 534 tis. €. Najvyšší celkový výsledok hospodárenia v roku 2016 dosiahla UK Bratislava, pričom zisk dosiahla najmä aktivitami v hlavnej činnosti²⁷⁾.

(160) **Výsledok hospodárenia** verejných vysokých škôl za všetky verejné vysoké školy v roku 2016 bol **v hlavnej činnosti** vo výške **17 798 123 €**. **Kladný výsledok hospodárenia** v hlavnej činnosti dosiahlo v roku 2016 **sedemnást' verejných vysokých škôl**: UK Bratislava, UPJŠ Košice, PU Prešov, UCM Trnava, UVLF Košice, UKF Nitra, UMB Banská Bystrica, TvU Trnava, TU Košice, ŽU Žilina, EU Bratislava, SPU Nitra, TU Zvolen, VŠVU Bratislava, VŠMU Bratislava a KU Ružomberok. **Tri** z verejných vysokých škôl hospodárili v hlavnej činnosti **so stratou** (STU Bratislava, TUAD Trenčín a UJS Komárno). STU Bratislava túto stratu vykompenzovala ziskom z podnikateľskej činnosti úplne, TUAD

²⁷⁾ Poznamenávame, že štandardným cieľom verejných vysokých škôl nie je dosahovanie zisku, ale vyrovnané hospodárenie. Tvorba zisku u verejných vysokých škôl má však význam v prípadoch, keď si potrebujú akumulovať prostriedky do budúcich rokov, napríklad na nákladnejšie rozvojové projekty, alebo v prípade, že potrebujú vyrovnať stratu z minulých rokov (verejná vysoká škola musí v každom prípade celý zisk použiť na svoju hlavnú činnosť).

Trenčín čiastočne, pričom celkový hospodársky výsledok zostal záporný a UJS Komárno mala obidva výsledky hospodárenia (v hlavnej aj v podnikateľskej činnosti) záporné.

▪ *Štruktúra nákladov a výnosov v hlavnej činnosti*

(161) **Hlavné položky nákladov** verejných vysokých škôl v **hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových nákladoch sú nasledovné (**tabuľka č. 20**):

1. 501 – spotreba materiálu	26 803 009 €	3,82 %
2. 502 – spotreba energie	30 931 862 €	4,40 %
3. 504 – predaný tovar	4 827 461 €	0,69 %
4. 511 – opravy a udržiavanie	12 265 297 €	1,75 %
5. 512 – cestovné	8 385 324 €	1,19 %
6. 518 – ostatné služby	38 980 432 €	5,55 %
7. 521 – mzdové náklady	267 615 009 €	38,11 %
8. 524 – zákonné sociálne poistenie	109 989 540 €	15,66 %
9. 527 – zákonné sociálne náklady	10 832 678 €	1,54 %
10. 549 – iné ostatné náklady	44 019 755 €	6,27 %
11. 551 – odpisy	94 151 211 €	13,41 %
12. 591 – daň z príjmu	491 077 €	0,07 %

(162) Hlavnými nákladovými položkami verejných vysokých škôl na okruhu hlavnej činnosti v rámci účtu **501 – spotreba materiálu** v roku 2016 boli náklady na prístroje a zariadenia laboratórií, ktoré nepatria do dlhodobého hmotného majetku (5 242 tis. €), chemikálie a iný materiál na zabezpečenie experimentálnej výučby (3 880 tis. €), nábytok (2 638 tis. €), potraviny (2 907 tis. €), kancelárske potreby a materiál (2 334 tis. €), potraviny (2 907 tis. €), knihy, časopisy a noviny (1 836 tis. €), stavebný, vodoinštalčný a elektroinštalčný materiál (1 486 €), čistiace, hygienické a dezinfekčné potreby (1 052 tis. €), pohonné hmoty a ostatný materiál na dopravu (704 tis. €), ostatný materiál (6 491 tis. €).

(163) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **502 – spotreba energie** v roku 2016 boli náklady na elektrickú energiu (10 029 tis. €), na tepelnú energiu (11 266 tis. €), na plyn (5 182 tis. €) a vodné a stočné (3 619 tis. €).

(164) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **511 – opravy a udržiavanie** v roku 2016 boli náklady na opravu a udržiavanie stavieb (8 211 tis. €), na opravy a udržiavanie strojov, prístrojov, zariadení a inventára (2 011 tis. €), na opravy dopravných prostriedkov (307 tis. €), na opravy a udržiavanie prostriedkov IT (1 024 tis. €), údržba a opravy meracej techniky, telovýchovných zariadení (121 tis. €), ostatná údržba a opravy (1 397 tis. €).

(165) Hlavnými nákladovými položkami v rámci účtu **512 – cestovné** v roku 2016 boli náklady na zahraničné cestovné (7 386 tis. €) a domáce cestovné (1 211 tis. €).

(166) Náklady na účte **551 – odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku** sa členia na náklady na **odpisy** dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého z kapitálových dotácií zo štátneho rozpočtu a odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku nadobudnutého zo štrukturálnych fondov a odpisy ostatného dlhodobého nehmotného a hmotného majetku.

(167) **Hlavné položky výnosov** verejných vysokých škôl v **hlavnej činnosti** vrátane ich percentuálneho podielu na celkových výnosoch sú nasledovné: (**tabuľka č.19**)

1. 601 – tržby za vlastné výrobky	375216 €	0,05 %
2. 602 – tržby z predaja služieb	37 074 277 €	5,15 %
3. 604 – tržby za predaný tovar	3 283 798 €	0,46 %
4. 649 – iné ostatné výnosy	83 390 709 €	11,57 %

5. 651 – tržby z predaja dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	2 003 532 €	0,28 %
6. 658 – výnosy z prenájmu majetku	281 197 €	0,04 %
7. 691 – dotácie	587 536 431 €	81,54 %

(168) Hlavnou položkou v rámci účtu **601 – tržby za vlastné výrobky** boli výnosy študentských jedální (233 tis. €).

(169) Hlavnou položkou v rámci účtu **602 – tržby z predaja služieb** boli najmä výnosy z ubytovania denných študentov (22 323 tis. €), zo stravných lístkov študentov (6 305 tis. €), z ubytovania a stravovania iných fyzických osôb (732 tis. €).

(170) Hlavnými položkami v rámci účtu **649 – iné ostatné výnosy** boli **výnosy zo školného 49 714 tis. €** (v tom 5 811 tis. € za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia v dennej forme, 29 186 tis. € za cudzojazyčné štúdium a školné od cudzincov v dennej forme a 14 686 tis. € školné za štúdium v externej forme štúdia), **výnosy z poplatkov spojených so štúdiom 5 155 tis. €** (v tom 3 413 tis. € poplatky za prijímacie konanie, 835 tis. € poplatky za rigorózne konanie, 908 tis. € výnosy za vydanie dokladov o štúdiu a ich kópií). Ďalšiu časť iných ostatných výnosov tvorili **výnosy z duševného vlastníctva 3 300 tis. €, výnosy z darov 1 098 tis. €**. Zvyšok tvorili výnosy z budúcich období - projekty 7 289 tis. €, vložné na konferencie 403 tis. €, príspevky na úhradu výdavkov zahraničných študentov študujúcich v rámci medzinárodných zmlúv a ďalšie analyticky samostatne nesledované výnosy.

(171) Hlavnými položkami v rámci účtu **691 – prevádzkové dotácie** boli bežné dotácie poskytnuté v roku 2016 verejným vysokým školám zo štátneho rozpočtu a zo štrukturálnych fondov. Tieto dotácie boli vyššie ako je vykázaný objem výnosov, pretože do výnosov sa dostali len tie dotácie, ktoré neboli zúčtované ako výnosy budúcich období (napríklad na pokračujúce projekty).

Kapitálové výdavky

(172) V roku 2016 bola verejným vysokým školám prostredníctvom kapitoly ministerstva zo štátneho rozpočtu poskytnutá kapitálová dotácia v sume **6 460 000 €**. Z uvedenej sumy bola čiastka 140 000 € poskytnutá z podprogramu 06K12. Zvyšná suma 6 320 000 € bola poskytnutá z programu 077 na rekonštrukcie a modernizácie budov verejných vysokých škôl.

(173) V dôsledku viazania finančných prostriedkov a iných úprav bol rozpočet kapitálovej dotácie určený na rekonštrukcie a modernizácie budov verejných vysokých škôl znížený na objem 5 000 000 €. Dlhodobý nízky objem kapitálových výdavkov pre verejné vysoké školy v posledných rokoch vrátane roku 2016 neumožňuje realizáciu väčších stavieb. Preto sa disponibilné prostriedky použili na rekonštrukcie menšieho rozsahu najmä v súvislosti s odstraňovaním havarijných stavov objektov verejných vysokých škôl.

Časť III

3. Záver k správe

(174) Kým Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2015 bola ukončená konštatovaním absencie existencie strategického dokumentu pre oblasť vysokého školstva, v roku 2016 prijatím dlhodobého zámeru ministerstva pre oblasť vysokého školstva sa tento stav zmenil. Výročná správa obsahuje viaceré informácie o realizácii konkrétnych zámerov z dlhodobého zámeru, resp. o začatých krokoch (príprava legislatívnych zmien, revízia sústavy študijných odborov,...) , ktoré pokračujú v roku 2017.

(175) Najmä bratislavské vysoké školy sa úspešne podieľali na viacerých podujatiach v rámci slovenského predsedníctva v Rade Európskej únie v oblasti vedy, techniky a inovácií, ale aj vysokého školstva. Stretnutie generálnych riaditeľov zodpovedných za vysoké školstvo sa v Bratislave venovalo téme tretia misia vysokých škôl, resp. ako je možné podporiť spoluprácu medzi vysokými školami a regiónmi, komunitami, a ako táto spolupráca môže byť vzájomne výhodná. Stretnutie sa venovalo aj téme modernizačnej agendy vo vysokom školstve, osobitne téme sledovania uplatnenia absolventov vysokých škôl v praxi. Viaceré štáty používajú obdobné spôsoby ako Slovenská republika - analýza rôznych administratívnych údajov, štúdie a prieskumy medzi zamestnávateľmi a absolventmi. Tak ako v prípade projektu EUROSTUDENT sa monitorujú sociálne podmienky študentov, pričom údaje je možné porovnávať naprieč štátmi, skúmajú sa možnosti realizateľnosti sledovania uplatniteľnosti absolventov naprieč členskými štátmi (EUROGRADUATE). Vo všeobecnosti má táto iniciatíva prevažnú podporu.

(176) V rámci stretnutia skupiny na podporu Bolonského procesu (Bologna Follow-Up Group) konaného v Bratislave boli nosnou témou akademické slobody a autonómnosť vysokoškolských inštitúcií, ale aj možné nástroje na podporu vytvárania spoločného európskeho vysokoškolského priestoru založeného na rovnakých princípoch a hodnotách. Z hľadiska Bolonského procesu pre nás zostávajú kľúčové najmä dve oblasti, a to zabezpečenie súladu nášho systému zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania so štandardmi a usmerneniami na zabezpečovanie kvality v Európskom vysokoškolskom priestore a lepšie prepojenie vysokoškolského sektora s konceptom národného kvalifikačného rámca. Želateľný stav v týchto oblastiach si vyžiada viacero krokov a opatrení v nasledujúcich rokoch.

(177) V roku 2016 sa na piatich vysokých školách skončila komplexná akreditácia ich činností. Okrem akreditácie jednotlivých činností (študijné programy, habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov) sa posudzoval aj vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokej školy, kvalita jej tvorivej činnosti, napĺňanie poslania vysokej školy.

(178) Akreditačná komisia v prípade siedmich vysokých škôl, ktoré v rámci komplexnej akreditácie ich činností v rokoch 2015 a 2016 nespĺnili kritériá na ich vtedajšie začlenenie medzi univerzitné vysoké školy, potvrdila prijatie dostatočných opatrení na ponechanie ich začlenenia medzi univerzitnými vysokými školami. Všetky verejné vysoké školy tak naďalej zostávajú univerzitnými vysokými školami.

(179) Z hľadiska existujúcich kapacít vysokých škôl je zostávajúcou výzvou pokračujúci demografický pokles populácie maturantov. Časť vysokých škôl zintenzívnilo svoje aktivity na získanie študentov zo zahraničia, najmä tretích štátov. Tieto aktivity nedokážu v súčasnosti nahradiť pokles študentov, a aj preto bude najmä pre manažmenty vysokých škôl otázkou strategického rozhodovania udržateľnosť niektorých pracovísk vysokých škôl. Z hľadiska národného bude potrebné podporiť také riešenia, ktoré zabezpečia stabilizáciu odborníkov

aspoň na niektorom pracovisku vysokých škôl, a teda prípadné skončenie činnosti niektorej vysokej školy nebude znamenať stratu odbornosti v celom sektore.

(180) Pozitívnu informáciou v roku 2016 je pokračujúci rýchlejší nárast priemerných miezd zamestnancov verejných vysokých škôl, ako bol rast priemernej mzdy v národnom hospodárstve. Výzvou pre ďalšie obdobie je nastavenie podmienok najmä pre začínajúcich vysokoškolských učiteľov, ale aj otázky špecifických odborov (napr. zdravotníctvo, informačné technológie), kde pre udržateľnosť akademického sektora je potrebné zvážiť osobitné opatrenia na stabilizáciu a rozvoj ľudských kapacít.

(181) V roku 2016 už mala akademická komunita možnosť využívať jednotlivé univerzitné vedecké parky, čím sa zlepšil prístup k špičkovej výskumnej infraštruktúre. Potrebné je zabezpečiť vhodné podmienky pre využívanie tejto infraštruktúry na riešenie výskumných projektov, či už z národných grantových schém, ale aj v rámci medzinárodnej spolupráce, či výskumu pre komerčný sektor. Už v súčasnosti publikačné výstupy viacerých vysokých škôl patria medzi výstupy, ktoré zaznamenali vysoký ohlas vo vedeckej komunite. Výsledky výskumu realizované aj v univerzitných vedeckých parkoch majú potenciál túto oblasť ešte viac posilniť.

(182) Jednotlivé vysoké školy spracovali svoje výročné správy o činnosti za rok 2016. Z niektorých z nich vyberáme nasledujúce informácie.

(183) TU Košice otvorila unikátne Laboratórium aditívnych biomedicínskych procesov. Unikátnosť laboratória spočíva najmä vo vybavení laboratória 3D bioplotrom, zariadením pre 3D tlač biologických náhrad tvrdých aj mäkkých tkanív. Pripravujú sa aj ďalšie projekty, ktoré budú riešiť 3D tlač s partnermi z Bratislavy, z Českej republiky a s Národným inštitútom pre aditívnu výrobu, Ohio, USA. Laboratórium bolo zriadené a vybavené v rámci projektu MediPark v hodnote 1,2 mil. €.

(184) Tím slovenských vedcov z Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava objavil nový proteín Dbl2, ktorý umožňuje opraviť poškodenú genetickú informáciu (DNA), ďalší tím vynašiel liek, ktorý by mohol zahubiť parazity zodpovedné za tri závažné tropické choroby, vrátane tzv. spavej nemoci.

(185) Z úspechov študentov je vhodné spomenúť napr. študentov Lekárskej fakulty UK Bratislava a ich jedinečnú medicínsku virtuálnu aplikáciu, ktorá vďaka špeciálnym okuliarom dovoľuje prezerat' si časti ľudského tela v 3D podobe. Zároveň sa podarilo zriadiť virtuálnu anatomickeú učebňu (VAU).